Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the ima-ges to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

N:R 14 (1005) TORSDAGEN DEN 5 APRIL 1906. 19:DE ÅRG.

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG.

EBBA MALMBORG, FÖDD ANREP. IN MEMORIAM.

EN MORGON på sjuttio-talet kom en mager och spinkig skolflicka med flätan på ryggen och böckerna dinglande i en rem i fullt språng på väg till skolan. Det var på Södermalm. Hon fick då se en folkmassa samlad framför ett uppslaget plakat. Då stannade hon och läste.

Plötsligt började hon skratta. Hon skrattade, så att tårarne runno.

En närstående kvinna högg tag i hennes fläta:

"Skäms du inte att skratta, när du läser en så faslig olyckshändelse! Har du inget hjärta, din rackarunge?"

Kvinnan anade icke, att flickan skrattade i ångest. Hvad hon läst var underrättelsen, att hennes far och styfmoder samma natt dödats vid en tågsammanstötning.

Den stunden satte märken hos henne för lifvet.

Med föräldrarnes död sprängdes hemmet och de sex syskonen, som nästan alla voro minderåriga, skringrades som dunen från en maskros boll. Underliga öden gingo de flesta af dem till mötes. Af bröderna hamnade en som fyrchef på Fidji-öarne, två drunknade och en blef postmästare i Arkansas; af systrarna blef den äldre, Elisabeth (sedermera gift med direktör Nordin i Skara), äfven utom Sveriges gränser känd för sin banbrytande verksamhet som lärarinna för döfstumma-blinda, den yngre, flickan som skrattade, hette Ebba och blef sedermera gift med sin barndomsvän, pastor Ejnar Malmborg.

Mitt minne af Ebba Anrep går trettio år tillbaka i tiden. Jag minnes henne som en framför allt käck och modig tös med ett utprägladt förakt för allt snobberi, allt smått och fegt. Mod, såväl moraliskt som fysiskt, var det för henne betecknande, och om jag rätt tänker efter, kan jag icke erinra mig hafva mött någon kvinna, som besuttit denna egenskap i högre grad än hon. Och ändock var hon icke okvinnlig.

Hennes mod tog sig ofta uttryck i en självbehärskning, som inte kunde underlåta att förvåna.

Det berättas om henne från den tid hon studerade till sjuksköterska att hon vid en operation blef befalld af läkaren att hämta ett instrument från våningen nedanför. På återvägen snafvade hon i trappan. Utan att säga ett ord lämnade hon fram instrumentet och biträdde vid operationen, som varade öfver en half timma.

Först då denna var lyckligt öfverstökad, bad hon läkaren undersöka sitt ben, som hon skadat i trappan. Det befanns då vara fullständigt brutet.

Men hos denna sällsamma kvinna, som utan tvekan kunde taga en uppstudsig dräng i kragen, simma i timtal eller rida flere mil, sittande som dam på osadlad häst, gick en varm underström af religiositet.

Jag tror icke att hon, ens under senare åren, med själ och hjärta tillhörde något särskildt religionssamfund. Hennes kristendom, sådan jag fattade den, saknade dogmer och kunde rymmas i ett enda ord: *Barmhärtighet!*

Men som hon var en handlingsmänniska, utmynnade denna religiositet icke i ord, men i gärningar. Om hvad hon sålunda uträttat, har dagspressen nu vid hennes död burit vittne. Det är ett vackert arbete hon lämnat efter sig, ehuru det mesta af hvad hon gjorde naturligtvis varit skrifvet i sanden.

Det skulle intressera mig att veta, om Ebba Malmborg någonsin läst Tolstoy. Jag tviflar därpå, ty som jag minnes henne, hade hon en utprägladt afsky för att läsa böcker. Men fast den ryske profeten antagligen var henne obekant, var hon dock själf, ehuru omedvetet, en fullblodstolstoyan.

Det var i kampen mot vår svenska fattigdoms lömskaste fiende, tuberkulosen, som hon själf gick under. Jag minnes, att jag som gosse tänkte: den flickan borde dö på ett slagfält! Och det blef hennes öde, ehuru icke så som jag hade fantiserat.

Då Ebba Malmborg höll på att fysiskt duka under i sin tysta, men rastlösa kamp mot andras nöd och lidande, åtvarnades hon af en vän att bättre hushålla med sina krafter, men svarade:

— *"Strunt i kroppen, den skall slitas ut!"*

Det var hennes lära. Och den blef hon trogen in i döden.

Och därför, när hennes enkla kista för några dagar sedan sänktes i Eskilstuna kyrkogård, gick det som en sällsam rörelse genom de tusental och åter tusental af helgdagsklädda arbetarefamiljer, som samlat sig kring grafven för att bringa henne ett tack från de låga hemmen. Ty litet hvar visste, att den kvinna, som nu jordades, bragt de lidande offret, ej endast af sin gärning, men af sitt lif.

BIRGER MÖRNER.

*

Till ofvanstående vackra minnesruna af grefve Birger Mörner, som ger ett mera personligt intryck af den afiidna, anse vi oss böra foga följande kompletterande uppgifter om hennes lif och gärning:

Ebba Malmborg var född den 19 september 1862. Föräldrarna voro trafikchefen vid statens järnvägar F. G. Anrep och hans maka i första giftet, född grefvinna Mörner af Morlanda. Fadern omkom vid den stora järnvägsolyckan vid Lagerlunda. Modern hade redan tidigare aflidit. Efter föräldrarnes död fortsattes dotterns uppfostran af släktingar i Småland. Vid Sofiahemmets öppnande antogs den unga föräldralösa därstädes som en af de första eleverna. Efter afslutad kurs tjänstgjorde hon ett år som sjuksköterska vid Rosenlunds ålderdomshem i Stockholm. År 1889 ingick hon giftermål med komministern i Ödeby i Närke E. Malmborg. År 1897 utnämndes Malmborg till komminister i Eskilstuna pastorat, och ha makarna Malmborg sedan dess haft sin verksamhet därstädes.

"Ifrån den första dagen till den sista", säger en Eskilstunatidning, "har fru Malmborgs lif här varit ett arbete för lidande medmänniskor." Hvarhälst hon kunde hjälpa, stödja och trösta, så infann hon sig. I Kristliga föreningen af unga kvinnor var hon mycket nitisk. Nykterhetsverksamheten har väl sällan haft en kraftigare och mera energisk apostel. Och vid en otalig mängd sjuk- och dödsbäddar har hon varit hjälpande och tröstande.

Under denna sin rastlösa ifver för lidande medmänniskor ådrog hon sig själf den åkomma, som efter fyra års lidande skulle lägga henne i grafven. Under sin sjukdom (lungtuberkulos) fick hon emellertid inblick i sanatorieverksamheten och insåg dess stora betydelse, men på samma gång de redan befintliga sanatoriernas otillräcklighet.

Hennes sista stora lifsmål blef då att söka åstadkomma ett sanatorium för de inom Eskilstuna arbetarkretsar tyvärr så talrika tuberkulösa. Dessa sammanförde hon till en förening och lyckades dessutom intressera en del enskilde, så att hon förra våren såg sig i stånd att upptöra en ligghall i den härliga kronoskogen invid staden. På ligghallen nr 1 följde snart nr 2.

Ett hvilohem för lungsjuke, där de såväl vinter som sommar kunde få åtnjuta skötsel och vård, var hennes närmaste plan, och hade hon fått lefva, skulle nog planen snart förverkligats. Konstnadsförslag och ritningar äro uppgjorda, 3,000 kr. äro redan insamlade. Hennes efterlefvande make har nu medlen om hand, och troget som han i lifvet stått vid sin makas sida, skall han nog efter hennes död veta att utföra hennes plan.

GAMLA MELODIER

GAMLA MELODIER klinga:
stunder som sjunkit, dagar som flytt,
glömda minnen stiga på nytt
ur tysta gömslen med kinder bleka
som blomsterblad och se på oss
med djupa ögon, där innerst leka
dunkla reflexer af längst förbrunna
vårnattseldar och glädjebloss.

Doft af lif ifrån träd och jord,
skimmer af tårar och glittrande ord,
beklämmande längtan och öfver fjärden
sommarmånskenets hvita ro.
Aningens undran på flykt öfver världen,
och gåtfulla drömmar som lefvande väsen
vandrande fram på månljusets bro.

Det döda får lif, det förstummade röst.
Det är blommor vi burit i lön vid vårt bröst,
blommor, som glidit ur våra händer,
vissnade blad med förgängelsens doft;
syner, som tecknats i brasans bränder,
som fladdrat sig trötta bland flämtande glöder
och långsamt förkolnat och falnat till stoft.

Eko af drömmar, ackord af ljus!
Döende skälfva som aspars sus
strängarnas trådar, dem jag såg tvinnas
af silfver och silke i svunna år.
Det är som en underlig dikt att minnas —
dikten om allt hvad ett hjärta drömde
för längesedan, när det var vår.

ELLEN LUNDBERG f. NYBLOM.
Firenze våren 1906.

VÅRT SVÅRASTE NATIONALLYTE.

"EN TRUMSLAGERISK nation full af apehögfärd" har svenska folket, föga smickrande, men nog ganska träffande blifvit tituleradt af en utaf sina stormän. Och det omdömet torde icke minst äga sin giltighet på den svaga sida vi här nedan karaktärisera. Den äktsvenska benägenheten för skryt och öfverdåd torde nämligen i väsentlig mån spela in i vårt folks benägenhet för att "slå stort på" vid festbordet.

Vår stormaktsroll ute i världspolitiken är ju för längesedan förbi, men vi äga ovedersägligen rika förutsättningar att skapa oss en ny storhetstid inom egna gränser, om vi blott förstode att ta vara på våra nationella kraftresurser, icke mindre de andliga än de materiella. Det har ju så ofta sagts, att Sverige ingalunda är ett "fattigt" land, tvärtom, och detta konstaterades äfven för någon tid sedan af en högtbetrodd representant för Förenta staternas kommersiella intressen, hvilken bland annat påpekade, som ett bevis på svenskarnes begåfning och duglighet, att de förvärfvat sig så stort anseende hinsidan Atlanten. Äfven om det ligger någon öfverdrift i talet om våra "slumrande millioner", så är då säkert *så* mycket däraf sanning, att vårt land kan sägas sitta inne med stora utvecklingsmöjligheter, hvilkas tillvaratagande skulle mångdubbla dess konkurrenskraft och i stor utsträckning bygga åt dess folk ett Amerika på hemmets egen mark. Hvad är det då som gör, att vi icke kunna komma oss före med något, att vår historia alltjämt synes skola blifva en historia om "lysande ansatser och försummade tillfällen"? Hvad är det som gör, att vi måste hämta företagsamheten och energien utifrån och lita till främmande hjälp för att göra våra resurser fruktbärande? Bristen på kapital, säga somliga, bristen på affärsblick, mena andra. Men det är nog få, som tänka på, att kanske våra specifika svenska nationallyten — som ju för främlingen och vid ytligt beskådande nog kunna ha äfven sina älskvärda sidor — härvidlag spela den största rollen genom den oerhörda kraftförbrukning, som af dem tages i anspråk. Det är nämligen *ett* område, på hvilket vi fortfarande con amore spela stormakt och lägga i dagen, att det ännu hos oss "finnes en gnista kvar af götisk kraft och nordiskt allvar", och det är i ätande och drickande, d. v. s. i konsten att lefva öfver våra tillgångar. I detta hänseende häfda vi alltfort vårt rykte som "en trumslagerisk nation full af apehögfärd". Här råder en ädel täflan, där den ena individen och klassen sätter in hela sin kraft för att öfvertrumfa den andra i att "slå stort på" både i hemlif och utelif.

Att rätta munnen efter matsäcken är en sederegel, som, liksom så mången annan gammal god maxim, kommit helt och hållet i vanrykte; skulle inte fru Petterson ha en lika fin våning och lika fina bjudningar som fru Anderson, vore det ju en skam för både Gud och människor! Och hur skulle ett ungt par, som sätter bo, kunna undvara det eller det, eller nöja sig med mindre än så och så många rum och så och så dyrt möblemang i den och den stilen. Och barnen sedan, aldrig få de nu för tiden höra ordet *försaka!*

Hur sträng och spartansk var icke barnuppfostran äfven i rika hem förr i tiden, jämförd med den, som kommer våra dagars småttingar till del. Men det är nog i alla fall icke hemmen, som direkt vålla den största kraftförbrukningen af detta slag; helt säkert gå vida större kraftmängder till spillo i detta utelif, som kan sägas vara, i den form det här ter sig, en specielt svensk institution.

Främlingar från hvilket land de än komma, falla i häpnad öfver lyxen och depenserna i detta lif, som så bjärt sticker af mot allt hvad de hört om vårt lands obetydlighet och fattigdom.

Och på samma sätt bli alla svenskar, som resa i utlandet, frapperade af den sobra och sparsamma prägeln på kontinentens utelif, äfven där detta skall vara som finast och mondänast, och tänka på, hur mycket mera några timmar skulle kosta dem på en guldkrog därhemma än här på de stora världsbekanta kaféerna, där man kan sitta en hel eftermiddag och läsa tidningar vid en sejdel öl eller en kopp kaffe.

De sända kanske ock en saknadens suck hem till smörgåsbordet och punschen, men lära sig snart inse, att man kan ha lika mycket nöje och uppbyggelse dem förutan och till mycket billigare pris än man vant sig att betrakta som det allra billigaste i Sverige. Vi sågo häromdagen i en tidning en af en berest man gjord jämförelse mellan matpriserna på första klassens restauranter här i Sverige och i de stora kulturländerna och fingo där en eklatant bekräftelse på, att Sverige är det dyraste landet i Europa. I samma uppsats framhölls äfven, hur mycket mer utsugande dricks-penningsystemet är här hemma än i utlandet.

Hela detta utelifssystem, som säkerligen utgör en lika svår åderlåtning på vår folkkraft som emigrationen, står i nära samband med denna äkta svenska kälkborgarhögfärd, som blott äflas att "vräka sig". Folk, som knappast ha brödet för dagen, skämmas för att gå in på en billigare restaurant, den må eljes vara aldrig så hygglig, och skulle icke för allt i världen kunna tillbringa en kväll på ett kafé utan att ha bordet fullt med dyrt och fint dryckjom. Genomsnittssvensken kan sätta det nödvändigaste "på stampen" för att få till punschen på kvällen; han skulle "skämmas ögonen ur sig" för omgifningen och kyparna och förlora aktningen för sig själf, om han skulle nödgas nöja sig med mindre än den vanliga ransonen.

Det är vår stora nationalfåfänga att kunna uppträda "gentilt" på restauranterna och strö dricks-penningar omkring oss till höger och vänster; den fattigaste bokhållare känner därvidlag ett noblesse oblige, som aldrig sviker. På restauranten spelar han gentlemannen med de fina vanorna, där är allt, som för honom inbegripes i ordet kultur, koncentreradt — "konjak till 75 öre glaset", som Strindberg karaktäriserar "idealismen" i "Det nya riket". Man behöfver blott resa öfver Sundet ett slag för att få detta vårt svenska nationallyte ställdt i den skarpaste kontrastbelysning. Svensken skall alltid ta full valuta och mer till för sina depenser, enligt principen att "hellre spräcka en tarm än göda en källarmästare". Synnerligen betecknande för denne danska sparsamhet i utelifvet är en historia, som vi hörde af utställningsrestaurantens i Helsingborg innehafvare härom året. En vacker dag dök där nämligen upp på nämnda restaurant ett stort danskt sällskap med barn och blomma, medförande sina matkorgar och tagande helt ogeneradt flere bord i anspråk för dessa. Allt hvad de rekvirerade var några halfvor öl och litet kaffe; resten af lifvets nödtorft — rullepölsen naturligtvis först och främst — hade de praktiska gästerna med sig. Hur skulle månne den svensk se ut, som dristade göra ett liknande experiment? Den mannen borde sannerligen äras som den störste af våra stora nationalhjältar!

Det är emellertid icke blott ekonomien, som får sitta emellan för detta nationallyte: vida mera kännbar torde den förlust vara, som den nationella energien gör därpå. Orsaken till den slapphet, dådlöshet och intresselöshet, som utmärka genomsnittssvensken i hans bästa år, kunna helt säkert i väsentlig mån spåras tillbaka till denna källa, ur hvilken han dricker sig en konstlad och farlig lifsglädje som surrogat för den sunda arbetsglädje, han aldrig fått lära sig känna. En bekant författarinna skref för någon tid sedan några beaktansvärda artiklar om kombinationen "kultur och alkohol", och säkert är, att mycket mera af vår kulturkraft, både af ideel och materiel art, går tillspillo på guldkrogarna, än man kan ana. Man behöfver blott en afton lyssna till konversationen på dessa ställen för att konstatera, hur andefattigt, hur totalt renons på allt hvad högre intressen heter detta utelif här i Sverige är.

Skabrösa historier och skvaller utgöra denna konversations hufvudmoment; politik, sociala och kulturella spörsmål falla alldeles utanför genomsnittspublikens horisont. Och det har verkligen gått så långt, att denna fadda, dästa, med dumma och skabrösa historier laddade typ, som spelar första fiolen i detta lif, och som nyssnämnda författarinna döpt med det dråpliga epitetet "punschmopsen", håller på att blifva vår mest utmärkande och markanta nationaltyp Det är för öfrigt i detta hänseende föga skillnad på den, som tagit studentexamen, och den. som icke gjort detta — andefattigdomen och slöheten äro ungefär desamma hos tjänstemannen som hos profryttaren. Det finnes ett slags "arbetsintensitet", som står synnerligen högt här i landet, och det är den, som utvecklas vid smörgås- och punschborden. Där har vårt fattiga land råd att ge sin bästa ungdomskraft — medan resten går till Amerika. Betecknar detta sorgliga faktum blott en tillfällig nedgång i vår nations lif, eller är det ett tecken på en nation, som håller på att öfverlefva sig själf och som inrättar sig i enlighet med parollen: "Efter oss syndafloden!" Den frågan tränger sig alltmera hotande på hvarje verklig fosterlandsvän. I hvart fall bör det stå klart för hvar och en, att om vårt folk skulle kunna rycka upp sig ur sin nuvarande försoffning, det måste bli ett slut på detta "vräkiga" och lättsinniga slöseri med dess kultur- och arbetskraft. Vi böra

A.-B. Stockholms Köpmannabank,
Arsenalsgatan 3 B.
Depositionsränta 4 1/2 %.
Ränta utbetalas halfårsvis och kan, om deponenten så önskar, utan bevisets företeende, insättas å räkning i banken eller remitteras i postremissväxel.

taga lärdom af andra nationer, närmast den lilla danska, i konsten att rätta munnen efter matsäcken och hålla den sunda arbetsglädjen vid makt i stället för en konstlad och osund lifsglädje, som i sina efterverkningar ofelbart dödar den förra. Här vore i sanning en uppgift värdig en stor folkuppfostrare i Grundtvigs stil. Att lefva som hvar dag vore den sista, anstår icke ett folk, som har tro på sin framtid. Men det sorgligaste är, att vårt folk snart synes hvarken orka tänka eller tro på något annat än hvar och hur det angenämast skall kunna äta och dricka sig till döds. Och för den klass, som nödgas äta sitt bröd i sitt anletes svett, och från hvilken det nya friska blodet skulle komma, synas tyvärr ölkrogarna snart spela en lika fördärfbringande roll som det finare utelifvet för de högre klasserna.

Hur stark vår folkkraft än är — och stark måste den ha varit för att kunna tåla hvad den tålt — den är dock icke outtömlig. Och för en liten nation är det i våra dagar mer än någonsin ett lifsvillkor att hålla denna kraft frisk och ofördärfvad.

V. L.

HERR OCH FRU HOLGER NYMAN HAFVA ÄRAN... SKILDRING AF ERNST HÖGMAN.

BJUDNINGSKORTEN HADE kommit med femte turen en vintereftermiddag — smakfulla kort, tryckta i litografi på elfenbenskartong, med det försilfrade familjemonogrammet i ena hörnet:

Herr och fru Holger Nyman
hafva äran inbjuda o. s. v.

Det gällde en pompösare middag, en af de där, som efterlämna minnen i form af maglidande och nödvändiggöra en karlsbaderkur på försommaren.

Fru Dahl, registratorsfrun vid Rådmansgatan, stod i begrepp att ringa upp sin svägerska i telefon angående tiden för ett föredrag i Teosofiska samfundet, då jungfrun kom in i salen och räckte henne bref vet. Hon släppte telefonvefven och riste upp kuvertet. När hon läst inbjudningen, gick det en glädjevattring öfver hennes ansikte, som verkligen föreföll att ha godt af en smula belysning midt i all den tungsinthet, hvarmed det blifvit öfverstämpladt af ett grått och bekymmerfullt lif. Hon öppnade dörren till sin mans rum.

"Sixten, vi ä' bjudna på middag till Nymans om tisdag."

Sixten, som var filatelist på lediga stunder, hade ett frimärksalbum, stort som en postilla, uppslaget framför sig. Med en loupe för ögat satt han försjunken i granskningen af några sällsynta frankotecken från andra sidan jorden.

"Hvad sa' du?"

Fru Dahl upprepade sina ord. Registratorn släppte loupen och infångade sina tankar, där de som bäst kretsade bland antipoderna.

"Nej, nu börjar det bli för galet. Det här är den tredje middagen på tre veckor."

"Ja, tänk du, att få litet god mat nå'n gång — det kan vi behöfva. Jag har inte ätit fågel eller druckit ett glas vin på den dag jag minns."

"Hvem har lofvat oss att vi skulle få det då? Lifvet består väl ändå af någonting annat än lyx i mat och dryck."

"Ja, för dig består det nog mest i gamla frimärken."

"Karin, låt oss inte bli bittra nu. Om jag säger dig att jag känner det, som om jag skulle göra syndabot, när jag tvingas gå på kalas, kanske du förstår mig."

"Men, snälla Sixten, ett par trefliga middagar hör väl ändå inte till syndastraffen. För öfrigt fick jag inte vara med de bägge förra gångerna; det var ju endast herrar. Därför får du inte undra på, om jag nu tycker att det ska bli roligt."

"Jag har redan en förnimmelse af skärselden."

"Som du vet, träffar vi bara bekanta hos Nymans."

"Ja, det är då inte något extra lockande. Har du gjort dig allvarligt reda för hvad som menas med bekanta?"

"Det måtte väl vara enkelt nog . . . Familjen den och den och den, som vi känner . . . "

"Du misstar dig. Det är tvärtom sådana människor, som vi inte alls känner. Vi ä' knappt medvetna om hvarandras existens, utom då vi ett par gånger om året trycka hvarandras armbågar vid ett lysande middagsbord . . . Bekanta, förstår du, det är en kategori människor, för hvilken vi inte ha någon resonnansbotten i vårt inre. Vi se dem gå förbi utanför våra stängda själsfönster, ingenting vidare. Ramla de i gatan från en spårvagn, tycka vi helt flyktigt synd om dem, få de en orden, säga vi billiga kvickheter på deras ryggar, och dö de, ha vi glömt dem efter fjorton dar . . . Du måste alltså medge, att ett middagssällskap, sammansatt af bekanta, är någonting ganska ödsligt."

"Jag kan omöjligt se saken som du, Sixten . . . Du har fått en ful vana att betrakta allting genom loupe . . . inte bara dina frimärken, utan också människor, vänskap, umgängeslif. Det är nästan oroande."

I stället för svar grep registratorn ånyo till synglaset.

"Du vill väl inte, att vi den här gången ska afböja deras artiga inbjudning?" Fru Dahls röst darrade af oro. "Nymans tillhör i alla fall våra vänner — och hvad mig beträffar, får jag ju så sällan komma ut nå'nstans."

"Naturligtvis ska vi gå, kära du."

"Tack, Sixten! Om du visste hvad du gör mig glad!" Hon slog armarne om hans hals med en sådan fart, att han tappade loupen i albumet. "Jag ämnar ta min nya klädning för första gången. Du ska minsann få heder af mig."

"Hoppas det. Och jag tar min sjuåriga frack; den stämmer så bra i färgen med grundlynnet vid våra s. k. fester."

*

Hos hofrättsrådets tog man emot bjudningen, som man hälsar en oundkomlig pröfning, hvars tyngd inte är större än att man med en måttlig ansträngning förmår bära den.

"De mena så väl, Nymans," sade hofrättsrådinnan, "och deras menu är oklanderlig . . . Den goda Louise har bara ett fel — och jag tror att det är uteslutande hennes borgerliga åskådningssätt, som bär skulden . . . hon sofrar inte sitt umgänge. Sällskapet är vanligtvis något pêle-mêle."

Hofrättsrådinnan hade ett högt utveckladt sinne för människonyanser. Hon spårade ögonblickligen rasmärket. Själf var hon af dessa gynnade, hvilka ej kunna låta sig födas utan att adelskalendern blir underrättad om händelsen.

"Det skulle glädja mig för värdfolkets och den goda stämningens vidkommande," utlät sig hofrättsrådet med den välklingande röst, som man får af att dväljas i den högre juridiska instansen, "om Holger hade klokheten att den här gången placera mig till vänster om värdinnan. En god middag nödvändiggör en formfulländadt framförd hommage till värdfolket, och utan att på minsta sätt vilja skryta med min oratoriska förmåga, så tror jag mig dock om att kunna åstadkomma en ciselerad känsloyttring, den enda, som har raison d'être vid ett så'nt tillfälle."

"Jag är helt och hållet af din åsikt, min vän."

"Minns du vid deras för resten utsökta middag i fjol, då den där direktör Kastman — han kallas direktör, fast egentligen är han nå'n sorts agent — skulle utbringa tacksamhetsskålen. Det var det faddaste jag hört, och det förstörde totalt stämningen."

Nu kom Nya Dagligt Allehanda. Hofrättsrådet tog den af trycksvärta doftande tidningen och gick in i sitt rum för att läsa remissdebatten. Under tiden gick hofrättsrådinnan in till sig och började kläda sig till operan.

Det var abonnemangsafton. Man gaf "Mignon", och hofrättsrådets, i hvars hem litteratur och bildkonst åtnjöto en mycket blygsam plats, satte en ära i att stödja den högre dansmusiken med ett operaabonnemang.

*

Då den uppburne sällskapsbrodern och ordenspoeten. vinhandlaren Adrian Fagerberg lade bjudningskortet på det lilla bordet af rosenträ bredvid soffan, i hvilken hans hustru halflåg och stormläste fru Carléns "Ett rykte", gungade hon upp ur sitt hörn som en klockboj ur en vågdal, sedan hon ögnat på kortet, och ringde på till Bromans ateljé om profning af den senast beställda klädningen.

Den där dräkten skulle bli som en dröm — någonting obeskrifbart af hvit satin souple med plisserad chiffon. Nu tillstadde ett gunstigt öde dessutom, att hon skulle få exponera den för första gången på Nymans middag.

Fru Hilma Fagerberg var af de glansfulla landsmaninnornas stam. Vuxen som en valkyria och med ett kraftigt modelleradt ansikte i hvitt och skärt, i hvilket de bruna ögonen sprudlade af trettio års munter lifserfarenhet och den röda, sinnligt skurna munnen lyste som en de hemliga kärleksäfventyrens signalvimpel, var hon som skapad att ge lyftning och innehåll åt en vacker toalett. Och hvad hennes man beträffade, hvilken för åtta år sedan blifvit snärjd af hennes skönhet under en resa på en Lübecksångare, där hon då var uppasserska, njöt han af att se henne elegant klädd.

Det var svårt att tänka sig ett par tacksammare festmiddagsgäster än herr och fru Fagerberg. Redan ankomsten af ett bjudningskort gjorde Adrian glad och fru Hilma hänryckt. Hon satte isynnerhet värde på stora familjemiddagar; där fick hon för det mesta träffa endast gifta herrar. Hos dem fanns det åtminstone en smula bouquet. Ungkarlarne däremot frestade henne mindre. Voro de unga, pröfvade de hennes tålamod med sin oerfarenhets klumpiga djärfhet eller förvirrade galanteri, när de ej uppträdde uteslutande i den korrekta tråkighetens livré, och hvad de gamla ufvarne angick, voro de odrägliga i en annan riktning.

Äkta Schweizer-Broderi.

Rekvirera prof och modeplanscher å våra halffärdiga, broderade, hvita, **tvättäkta battistklädningar** från kr. 23.50 till kr. 43.50 för hela klädningen.

Vi sända de utvalda klädningarne **tull- och portofritt** till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern F 8 (Schweiz).

Sidentygs-Export. — Kungl. hoflev.

Zeniths Gräddmargarin ersätter det bästa natursmör för smörgåsbordet äfvensom för bak och stekning.

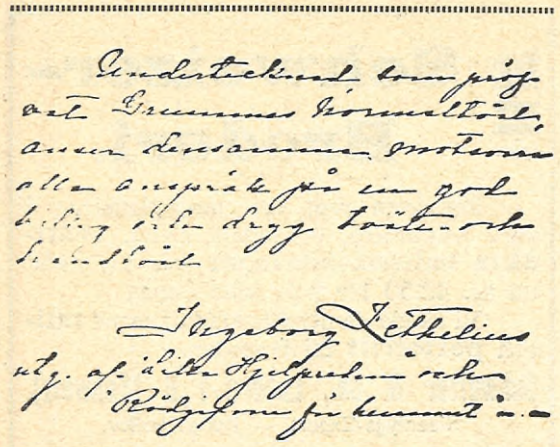

Hon visste på ett ungefär med hvilka hon skulle sammanträffa hos Nymans, och satte sig nu att räkna upp dem.

"Intendentsfamiljen från söder är självskrifven . . . fabrikör Lundgrens . . . mannen ganska treflig, frun impertinent . . . registratorns . . . de ä' då egentligen hvita plåstret . . . ingeniörns på Atlas . . . doktor Fridells och som toppen på krokan: hofrättsrådets."

"Ja, Nymans har ett fint umgänge," utlät sig Adrian från nästgränsande rum, där han stod framför spegeln och skärskådade en gryende vagel på sitt vänstra ögonlock. "Det är liksom man insöp en högre luft i deras hem . . . Ingen plebs, utan endast folk med bildning."

"Är du en bildad man, Adrian?"

Adrian blef synlig i dörröppningen.

"En konstig fråga, du kommer med . . . Ska det vara ett skämt eller en insinuation?"

"Jag vill bara veta, om du känner dig som en man med bildning."

"Jag har väl savoir vivre åtminstone. Det är mycket nog, det."

"Nå, men då kan väl vi också se hofrättsråd och doktorer i vårt hem . . . Vi ha minst lika eleganta rum som annat folk . . . du är förmögen . . . och hvad mig beträffar, kan jag väl gå an som festdekoration . . . ännu så länge."

"M—ja, min vän, det där är lätt nog att säga, men går inte lika snabbt att tillämpa i praktiken. Åtminstone måste vi se tiden an, tills jag, som jag hoppas, om några år blifvit invald bland stadsfullmäktige. Har man väl nått den positionen, falla åtskilliga sociala skiljemurar af sig själfva."

"Men nog kunde du under tiden börja dra dig litet uppåt, Adrian. En försiktig gallring bland våra umgängesvänner att börja med vore bestämdt ganska klokt."

"Hvad skulle det vara för slags gallring?"

"Hm! Moréns till exempel . . . en liten familj ingenting, som inte hunnit längre än till en trerumslägenhet. När jag tänker på deras stackars middagar med tre rätter mat och en sorts vin, blir jag alltid beklämd."

Det såg ut som om fru Hilmas ord hade berört en sårbar punkt hos Adrian, ty han blef stående ett par minuter i ganska allvarliga tankar. Ett bittert drag skuggade plötsligt hans eljes godmodiga ansikte; måhända hade han fått ett anfall af dåligt lynne, eller också var det vageln, som började bli obehaglig.

Plötsligt slog salongens gustavianska pendyl sju sprödt klingande slag. Adrian erinrade sig, att han hade loge på kvällen.

"Jag måste ner på W6," sade han. "Det blir säkerligen rätt sent, innan jag kommer hem. Vänta därför inte på mig." Och efter att ha bytt kläder och helt flyktigt kysst sin hustru, kastade han på sig pälsen och rusade ut.

(Forts.)

PROSTEN D:R AUG. FORSSMAN.

ETT BLAD UR UPPSALASÅNGENS HISTORIA.

TILL AUG. FORSSMANS 60-ÅRSDAG.

OM SÖNDAG, den 8 dennes, fyller prosten i Huddinge Brännkyrka pastorat d:r Aug. Forssman 60 år. Född den 8 april 1846 af föräldrarne häradsskrifvaren L. P. Forssman och hans maka Hilda Wåhlin, blef han student i Uppsala 1866, fil. doktor 1872, lektor i teologi i Nyköping 1874, kyrkoherde i Sala 1879, kontraktsprost 1881 och kyrkoherde i Huddinge 1894.

Äfven om denna meritlista har att uppvisa en mindre vanligt rask befordran inom skolan och kyrkan och därigenom ådragit sig uppmärksamhet, har emellertid prosten Forssman gjort sig bemärkt och känd i kanske de vidaste kretsarne såsom en framstående idkare af sångens och musikens ädla konst. Ett namn såsom sådan förvärfvade han sig redan under Uppsalatiden, då hans förmåga togs starkt i anspråk under det i slutet af 1860- och början af 1870-talet blomstrande musiklifvet.

Ända till 1866 var Uppsala så att säga isoleradt från den öfriga världen. Förbindelsen med hufvudstaden förmedlades nämligen endast med diligens, som också befordrade posten. Många af prosten Forssmans talrika vänner och gamla sångarbröder från den tiden torde ännu minnas dessa sorglustiga uppträden å gästgifvaregårdarne, därunder äkta oförargligt studentskämt och kanske äfven klingande studentsång satte färg på det hela. I och med spikandet af den sista skenan å Stockholm—Uppsala-järnvägen inträdde genast en ny genombrottsperiod i Uppsalas och universitetets historia. Den nya förbindelsen med hufvudstaden lämnade nu universitetet tillfälle att därifrån hämta framstående krafter inom sångens, musikens och litteraturens olika områden samt att njuta af de förädlande nöjen hufvudstaden hade att bjuda på.

Särskildt medförde den nya förbindelsen ett betydande uppsving med hänsyn till musiken och sången, som vid denna tid hade till banèrförare Josephson och Arpi, namn hvilka på ett glänsande sätt äro inristade i universitetets annaler för alla tider.

År 1867 företogs sålunda den vida bekanta sångarfärden till Paris, i hvilken prosten Forssman såsom en af de yngste sångarne deltog.

Under följande året, 1868, ett olycksår särskildt för Småland genom den af torka totalt felslagna skörden, ställdes stora anspråk på både kapitalister och sångare.

I de för nödens lindrande arrangerade konserterna gjorde likaledes prosten Forssman sin betydande insats. Men det lifligt blomstrande musiklif, i hvilket prosten Forssman under hela sin Uppsalatid med aldrig sviktande energi och intresse inlagt så mycken förtjänst, började dock i och med uppförandet af de stora oratorierna under Josephsons anförande. De besvärliga förberedande öfningarna och repetitionerna till dessa konserter började vanligen redan i mars och hade sålunda studenterna tillfälle att grundligt studera dessa tonskapelser. Härigenom blef det lilla Uppsala en musikstad af första ordningen, där man årligen hade tillfälle att tjusas af de yppersta tonskapelser konsten frambragt; än af ett Händels, Haydns eller Mendelssohns oratorium, än af en Mozartssymfoni eller en mässa af Beethoven.

Äfven andra tonverk bjöds man på. Vi vilja blott nämna *Antigonekörerna* och Josephsons *Islossningen*. Hvem af deltagarne i dessa musikfester minnes ej, huru man rent af genomströmmades af känslan af vårens annalkande vid stroferna:

Re'n flykta dimmorna, ljusna rymderna,
striden börjar,
hinden springer i tysta skogarna,
våren kommer o. s. v.

Dessa vårkonserter blefvo storartade olympiska festspel, dit åhörare strömmade från både när och fjärran, snart sagdt från hela landet, och det ligger i öppen dag, att dessa högtidsdagar icke blott bjödo de tillströmmande skarorna en tillfällig stundens ton-njutning, utan äfven småningom bidrogo till att i vida kretsar rena, höja och förädla den musikaliska smaken samt att odla sinnet för det högsta och heligaste inom tonkonsten.

År 1871 lämnade Oscar Arpi, trött af år, studentsången, och härmed ingick för Uppsalasången en mycket kritisk tidpunkt. Hvem var mäktig, hvem hade mod att upptaga Arpis mantel? I september samma år företogs valet och utföll alldeles enhälligt Prosten Forssman, som redan då var känd såväl i akademiska kretsar som bland studenterna och ägde ett klingande namn inom studentstadens sång- och musiklif, blef den, som ansågs värdig och mäktig att blifva den vidtfrejdade studentsångens banérförare.

År 1874 tillträdde, såsom nämndt, prosten Forssman ett lektorat i Nyköping och lämnade Uppsala för alltid och därmed förtroendeuppdraget att anföra studentsången, som under hans energiska och inflytelserika ledning allt mera utvecklats och därigenom allt mer och mer blifvit den svenska allmänhetens älsklings- och skötebarn.

Under de år Forssman förde spiran höllos af Allmänna studentsångföreningen en mängd konserter och musikfester. Vi behöfva blott nämna sorgefesten öfver Carl XV på Carolinasalen 1872, promotionskonserten 1872, den stora kröningskonserten i Katarina kyrka 1873, sångarfärderna i mellersta Sverige 1873, i norra Sverige sommaren 1874, då Sveriges nordligaste stad Haparanda för första gången bjöds på studentsång. Under samma färd utsträcktes turnéen äfven till broderlandet Finland (Torneå). Under Forssmans taktpinne ha sålunda Soumis stränder hört "hur härlig sången skallar mellan Väinös runohallar".

En synnerlig god tillgång på mycket goda sångare och klingande röster utmärkte den period, då Forssman var sånganförare. Detta i förening med Forssmans ovanliga förmåga att fylka sångarne kring sig och elda deras intresse gjorde också, att studentsången i fråga om kraft, schwung och precision under 1870-

Många år kunna Ni använda Edra gångkläder genom att låta tvätta eller färga desamma hos ***Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg.*** som utför dylikt arbete ytterst om sorgsfullt och billigt.

talet var den nuvarande ej så litet öfverlägsen.

Nu har, såsom nämndt, prosten Forssman med sina många sångarlagrar och rika minnen dragit sig tillbaka till sitt ålderdomshem i Huddinge prästgård. Men inom det nobla hemmet, som allt emellanåt utgör en kär samlingsplats för framstående tonkonstutöfvare och musikvänner, tolkas flitigt icke minst af värden själf och ovanligt musikaliskt begåfvade familjemedlemmar med pietet och konstnärssinne Beethovens, Haydns, Mozarts, Schumanns m. fl. tonskapelser. När prosten Forssman öppnar sin viollåda och fattar stråken, är det högtid i hemmet. De gångna 60 åren, som försilfrat hjässan, äro som bortblåsta och man ser framför sig den energiske, men sympatiske och medryckande sånganföraren, som åtskilliga decennier tillbaka förde studentsångens runor med den äran.

Att prosten Forssman haft och har sinne för det allra högsta och heligaste inom musiken och förnimmer den uppbyggande kraft och andaktskänsla, som är den högsta och skönaste verkan tonerna kunna framalstra, förnimmer man af det tänkespråk, som, fästadt å väggen i musikrummet, möter den inträdande:

MUSICA COELESTIS
DULCE LENIMEN CURARUM.

EMIL NILSSON.

VILSEN. STATYETT I GIPS AF HERMAN NEUJD.

A.-B. SIDENHUSET, STOCKHOLM,
Allm. Tel. 93 65. Rikstel. 48 23.
säljer
Klädnings-, Blus- och Foder-Siden
ANTEBOLAGET SIDENHUSET STOCKHOLM
billigare än någon utländsk firma.
Begär profver och jämför!
Profver franko.

NYA KONSTVERK.

FYRA UNGA konstnärer, *Gunnar Hallström, John E. Österlund, Oscar Hullgren* och *Herman Neujd,* ha f. n. en liten specialutstä lning i Konstföreningens lokal. Deras "vernissage" i söndags försiggick under så starkt tillopp af intresserade, att det till och med blef trängsel en stund, hvarför man hade svårt nog att i lugn och ro få öfverblicka konstverken. Dessa rader, nedkastade några timmar efter besöket, medan sättaren stod och väntade på manuskript, ha därför måst bli ytterst generella.

Gunnar Hallströms skarpseende öga och strängt skolade fantasi röja sig i förträffliga akvareller, hvaribland "Vid åkerkanten" med dess symboliskt välfunna motsättning af död och lif, pannåen "De dödas hage", den täcka "En vrå i Björkö by" m. fl. tjusa ögat och värma sinnet. Af dekorativ verkan är den stora oljemålningen "Höstkväll vid Björkfjärden". Studien "Valborgsmässoafton" har stort koloristiskt intresse.

VALBORGSMÄSSOAFTON. STUDIE I OLJA AF GUNNAR HALLSTRÖM.

Oscar Hullgren är nu som tillförne hafvets målare, och han har alltigenom sett den stora vattenöknen från dess älskvärda sida, antingen med aftonens solreflexer öfver de blida dyningarna, i månsken invid en vacker kust eller i solklar dag, då brotten utan vrede rulla öfver klipporna. Typisk för hans friska, ljusa pensel är hans här afbildade "På hafvet".

John E. Österlund visar sig i sina mollstämda landskap, målade med mjuk, skuggfylld pensel, som en afton- och nattstämningarnes specielle uttolkare. Hans "Sensommarnatt", som har det största ytinnehållet, verkar nog åtskilligt monoton och föga personlig, hvaremot "Granåshöjden" är en landskapsmålning af mycken karaktär och stämningsintensitet.

På det skulpturala området uppträder Herman Neujd med åtskilligt såväl gammalt som nytt. Hans mjuka formgifning kommer särskildt till synes i "Rosor", en ung flicka med en rosenkorg, vidare i åtskilliga nakna kvinnofigurer och likaså i "Vilsen", en flicka, som förirrat sig i skogen och i sin ångest skrämmes af fantastiska figurer bland träden, medan blåsten griper i hennes kjol.

I sin helhet gör utställningen ett friskt och tilltalande intryck.

Men en brist springer nu liksom vid de flesta af våra moderna utställningar starkt i ögonen och det är frånvaron af stora figurala målningar. Det är landskap och landskap i oändlighet, som fylla utställningslokalernas väggar, medan det myllrande människolifvet så godt som förbises af våra konstnärer. Denna ensidighet kan bli farlig.

E—t.

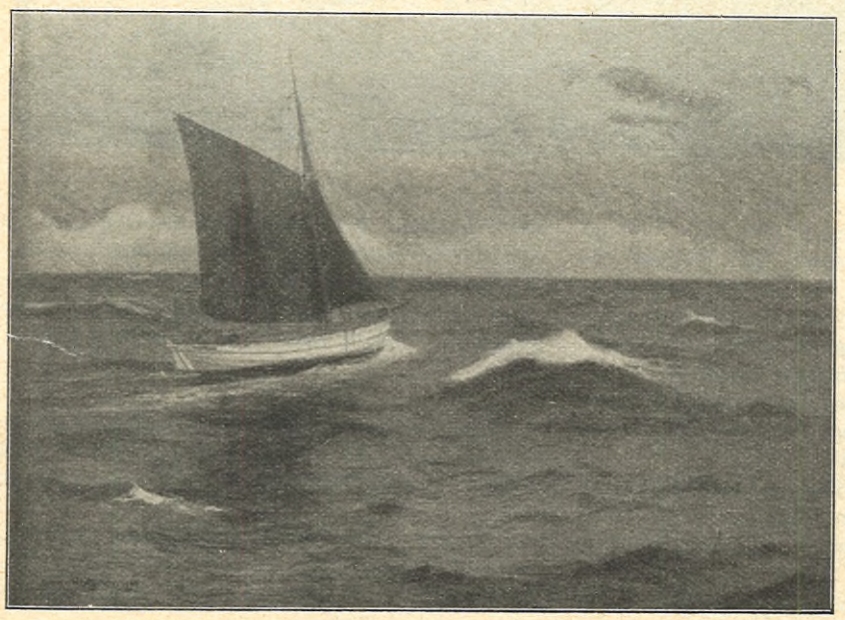

PÅ HAFVET OLJEMÅLNING AF OSCAR HULLGREN.

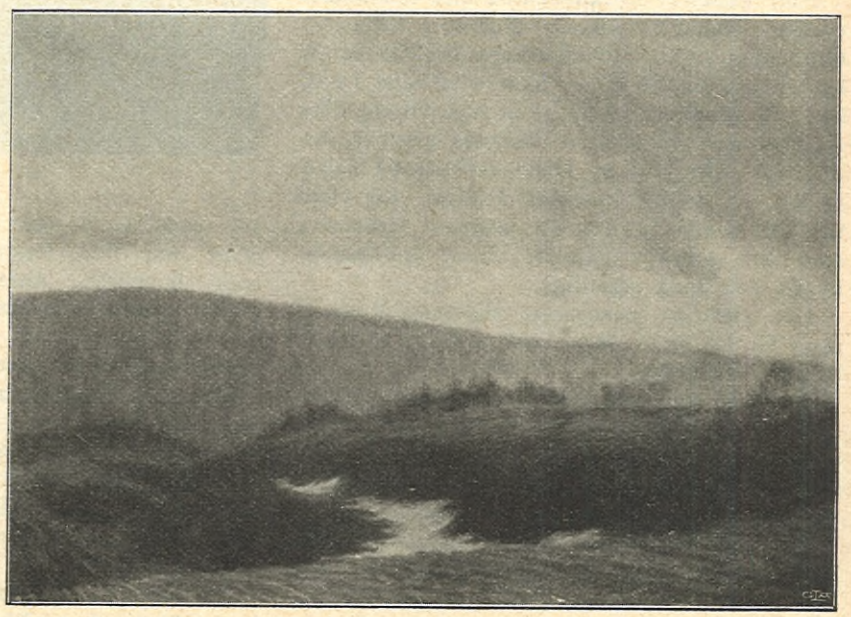

GRANÅSHÖJDEN. OLJEMÅLNING AF JOHN E ÖSTERLUND.

DE FYRAS UTSTÄLLNING Å KONSTFÖRENINGEN. A. BLOMBERG FOTO.

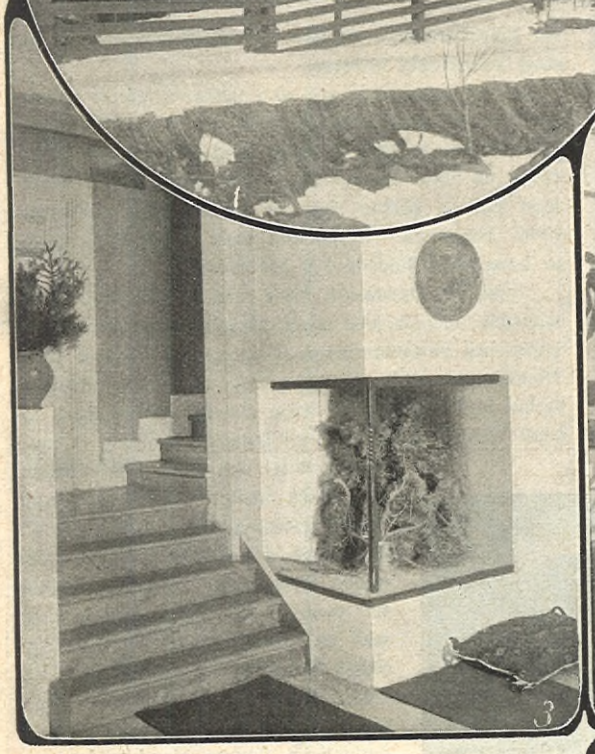

FRÅN RICHARD BERGHS NYA HEM VID STORÄNGEN. 1. VILLANS YTTRE. 2. FAMILJERUMMET. 3. TRAPPUPPGÅNGEN TILL ÖFRE VÅNINGEN. 4. ATELIERN. A. BLOMBERG FOTO.

TVÅ ARTISTHEM PÅ LANDET.

EN BLANKBLÅ marsdag är det, med stickande sol öfver det snöhöljda stockholmslandskapet, som visar sig vara hälften skräpig villastad, hälften backig, af småskog skuggad uppsvensk natur, där Saltsjöbadens tåg, efter att ha blifvit ordentligt inrökt i den långa stadsgårdstunneln, rasslande stormar i väg österut.

Här vinterbo stockholmarne litet hvarstädes utefter banan: Sikla, Nacka, Järla . . . Och med vanlig hufvudstadsnonchalans ha de kastat upp sina trävillor hvar som helst i backar och skrefvor; några se ut som rektangulära trälådor med på sidorna utsågade gluggar, andra äro tillkonstlade som svenskar på kalas, medan en tredje kategori återigen har vuxit upp utan spår af aga och Herrans förmaning med den sorgliga påföljd, att de äro litet af hvarje och ändå ingenting.

Det plottriga panoramat skymmes snart af skog för att strax därpå förbytas i en ny villakoloni: Storängen.

Den ned mot järnvägslinjen sluttande terrängen, nu öfverdragen af vinterns hvitaste damast, rymmer ett tjogtal villor, också strödda en smula godtyckligt, men dock af en viss karaktär, som bättre stämmer med landskapet.

Här har ett antal tjänstemannafamiljer från hufvudstaden slagit sig ned. Samhället bär ännu den fernissblanka och litet ödsliga nybyggarprägeln, och hvad man redan nu kan förutse är, att det måtte bli stekande hett i sommarsolen för alla, som byggt sina hus på själfva ängen, hvarest trädkulturen tills vidare är minimal.

Villorna uppe i skogsbrynet ha däremot fått en härlig belägenhet med skugga och vindsus från furorna och vid utsikt öfver ängen och järnvägslinjen.

Till ett af dessa landthem, omgifvet af vackra tallar och björkar, har en af vår moderna målarkonsts mästare, hr Richard Bergh, tagit sin tillflykt.

Han är älskvärd nog att för en stund lägga sin pensel åsido och taga emot oss under sitt tak. Vi gå öfver den lilla förstusvalen och komma genom tamburen direkt in i familjerummet, ett soldränkt, harmoniskt rum med blåa väggar, hvitt tak och en hvit öppen spisel, som ytterligare betonar det hemtrefliga intrycket.

Kring det breda, smårutade fönstret löper en stor bokhylla, med hvars rika innehåll husets herre står i liflig kontakt.

"Här härskar en så välgörande och fantasien stimulerande ro," säger han, "att jag ofta sitter försjunken i läsning till klockan half två om mornarne."

Möbleringen kompletteras af en gammaldags hvit möbel och en Blüthnerflygel.

Sedan vi kastat en hastig blick i den till vänster om familjerummet befintliga matsalen, gå vi en trappa upp till ateliern. Det är ett rum, som kan göra en målare arbetsifrig. Högt i tak som en kyrka och med ett öfverflöd af ljus, tycks det nästan ropa efter stora dukar, där konstnärsfantasien kan få tumla i obegränsad frihet.

Ett landskap och ett damporträtt, båda under utarbetning och båda präglade af den lyriska intensitet och djupgående karaktäristik, som äro särmärkena i Richard Berghs konstnärskynne, stå därinne och vittna om hvad som f. n. upptar hans pensel.

Då vi ånyo komma ut i den hetsigt friska marsluften, buga furorna under en från Värmdöhållet växande bris, och deras kronors flödande melodier spinnas kring det nytimrade konstnärshemmet, som om de anade att det innesluter en människa med fin hörsel för hvad de sjunga om svensk natur och svenskt lynne.

*

Några stenkast längre bort, likaledes i skogsbrynet, lyser på en höjd den röda och gula fasaden af artistparet Georg och Hanna Paulis hem.

I språng uppför den branta backen, en tryckning på ringledningen och vi äro inne i tamburen med dess figurrika tapet, hittad någonstädes uppe i Dalarne.

Här är familjerummet hållet i varmt gult, som nu, när solen lyser in på lätta, ljusa

möbler, böckernas sirade ryggar, bordets servis, ger ett i hög grad trifsamt intryck.

En trappa upp befinner sig arbetshårdarne — atelierna — ty makarna ha hvar sin.

Man har för ej längesedan flyttat in, och arbetare hålla ännu på att lägga hand vid en del detaljer. I hr Paulis atelier äro väldiga dukar uppspända, som reta färger och penslar med sina hvita ytor.

Själf befinner sig konstnären i en nervös verksamhetsifver. Flyttningen från staden — från det forna hemmet uppe på Bellmansgatan — har naturligtvis lagt beslag på mycken tid och till dels hindrat den konstnärliga alstringen. om sig, då den, en gång färdig, lösgör sig från stafflіet och ateliern på Storängen. Utanför de båda ateliererna löper ett smalt rum eller rättare en svalgång med en inbjudande soffa under det långa, låga fönstret, som öppnar en vacker utsikt öfver Storängen, vidare ett pianino i ena hörnet, skisser på väggarne m. m.

Det är ett refugium att hvila ut i, då penslarne för ett ögonblick rasta och fantasien hämtar andan.

Efter dessa i största korthet uppdragna konturer af de båda artisthemmen, torde de här meddelade bilderna därifrån utfylla det öfriga. De låta betraktaren förstå, hur två intellektuelt

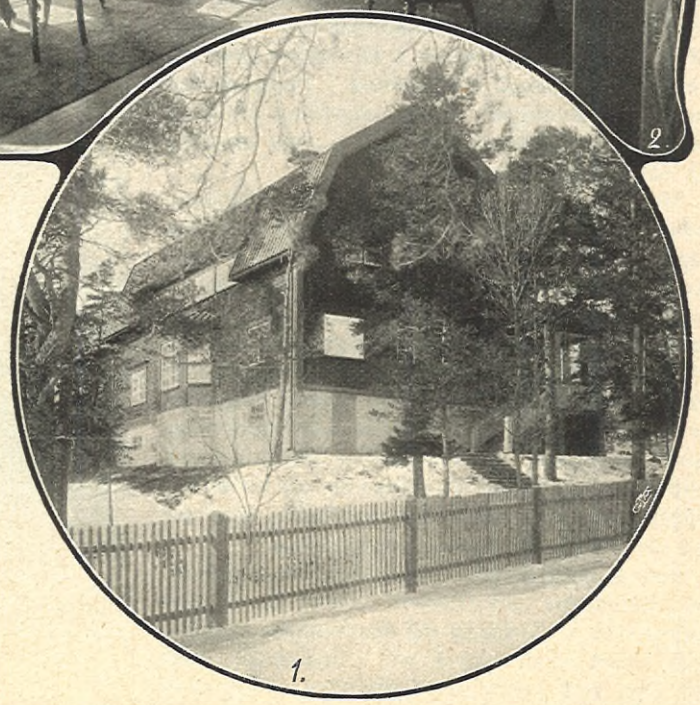

FRÅN GEORG OCH HANNA PAULIS NYA HEM VID STORÄNGEN. 1. VILLANS YTTRE. 2. FAMILJERUMMET. 3. HR PAULIS ATELIER. 4. FRU PAULIS ATELIER. A. BLOMBERG FOTO.

"Men nu ska här målas!" Han svänger med tio penslar på en gång och sopar med blicken öfver dukarnas bidande vidder.

Hr Pauli har mer och mer slagit in på det dekorativa måleriet, och han skall nu medverka vid flere af våra nya offentliga byggnaders artistiska utsmyckning.

I fru Paulis atelier pågår arbetet med ej mindre ifver. Här är det porträttkonsten, som härskar. På de mot väggarne lutade studierna skymta ansikten af våra dagars mera bemärkta personligheter, och midt i ateliern rullar ut sig en duk af betydliga dimensioner, på hvilken skymtar en grupp män och kvinnor, författare, konstnärer, tänkare, sittande en famille kring en susande lampas sammanbindande sken.

Helt visst kommer den duken att låta tala rika familjer genomfört sin egna hemsidé, huru de med förkastande af banal lyx och skrytsam prakt rest sina hem för att fylla dem med suset af sin ideella sträfvan och med värmen från sina personligheter.

De båda byggnadernas arkitekt är hr Albin Brag, hvars såväl konstnärliga som praktiska sans här afgifvit synnerligen vackra prof och smidigt anslutit sig till ägarnes intentioner.

E. H—N.

VÅR UTRIKESREPRESENTATION. ETT BANBRYTANDE REFORMFÖRSLAG.

UNIONSUPPLÖSNINGEN medför förändringar äfven i Sveriges officiella representation i utlandet. I stället för att såsom innan den 7 juni i fjol tillgodose äfven Norges intressen i främmande land, skall uppgiften för Sveriges representation numera vara att bevaka Svea rikes egna intressen.

En omläggning af vår representation utrikes, som länge varit önskvärd, blef nödvändig vid skilsmässan från Norge. Ett förslag, huru denna omläggning lämpligen kan göras, har i veckan framställts af en härför särskildt tillsatt kunglig kommitté.

Det var den 17 november förra året, som kommittén förordnades att utarbeta förslag till ny organisation af utrikesdepartementet, diplomatien och konsulatväsendet jämte utgiftsstater för desamma. Med i vårt land enastående snabbhet är kommittén redan nu färdig med sitt betänkande, hvilket i flere hänseenden är af allmänt intresse.

Formen för dess tillkomst är för oss något ovanlig. Det torde vara första gången som en svensk kommitté fullständigt användt det särskildt i engelskt kommittéarbete brukliga muntliga förhöret med utförlig protokollföring. Det omfattande bihanget till kommitténs betänkande lämnar flere protokoll rörande sådana förhör.

Än större uppmärksamhet förtjänar själfva betänkande[t]. Det är statsmannavisdom, som där kommit till uttryck. Eller hör endast hvad här

KAMMARHERRE SCHWAN. GENERALDIREKTÖR LAGERHEIM. ARKIVARIE SANDGREN. SEKRETERARE FRIBERG.
GENERALKONSUL FALLENIUS. GREFVE VON ROSEN. SKEPPSREDAREN BROSTRÖM. GROSSHANDLARE SÖDERBERG.

DIPLOMAT- OCH KONSULATKOMMITTÉN.

(FRÅN KOMMITTÉNS I DAGARNE HÅLLNA SISTA SAMMANTRÄDE I DESS LOKAL I DET NYA RIKSDAGSHUSET. A. BLOMBERG FOTO.)

angifves vara den svenska statskonstens nuvarande uppgift.

"En upplyst och självmedveten folkmening ställer nu som mål för svensk statskonst att under kraftigt värnande af nationens yttre oberoende i samladt fredligt arbete för ekonomisk förkofran och kulturell utveckling uppnå högsta möjliga välstånd för nationens stora flertal. Fortskridande på denna väg skall Sverige kunna bibehålla det stora anseende bland folken, som det af gammalt ägt. Men villkoret för framgång är, att de goda krafterna ur alla samhällets lager kunna dragas med i arbetet och känna sig ansvariga för dess fullföljande."

Den storartade uppfattning, som här uttalats, hvilar öfver hela betänkandet. Det speciella förslaget för Sveriges blifvande utrikesrepresentation är ock inriktadt på de kommande uppgifterna för denna representation. Dessa äro, hvad diplomatien vidkommer, icke längre begränsade till att noggrant följa icke blott hvad som tilldrager sig, utan ock hvad som förberedes i de länder, hvilka utöfva det bestämmande inflytandet på världspolitiken eller hvilkas förhållanden det af andra skäl är af vikt för oss att närmare känna. Diplomaten skall nu mera än förr representera och befordra ekonomiska och framför allt handelspolitiska intressen. Näringslifvet i olika stater röner i allt högre grad påverkan af nationell uppfattning. Politiska och sociala strömningar utöfva härvidlag ett stort inflytande. Diplomatien har att noga aktgifva på sådana strömningar.

Med en sådan modern uppfattning af diplomatiens uppgifter följer att större samverkan mellan diplomati och konsulatväsen måste åvägabringas. Kommittéen föreslår dessutom, för att vår utrikesrepresentation än bättre skall kunna åstadkomma en god kommersiell information, att vid vissa beskickningar eller konsulat anställas särskilda handelsattachéer. Som sådana skulle utses yngre, men erfarne köpmän med erforderliga språkkunskaper och om möjligt någon teknisk bildning. De skola förordnas för en tid af tre, högst fem år. Sedermera föreställer man sig att de återgå till enskild verksamhet.

Den grundläggande utbildningen, som blifvande diplomater och konsuler böra få, föreslår kommittén att förlägga till den handelshögskola, som snart skall upprättas i Stockholm, eller till den, som i Göteborg förberedes. Som en af betänkandets många och värdefulla bilagor vidfogas ett modernt program för undervisningen vid handelshögskolor.

Utom grundliga teoretiska insikter ställas många andra stora fordringar på nutidsdiplomaten. "Vaken intelligens, energi i arbetet, säkert omdöme och praktisk läggning äro de positiva egenskaper, som erfordras för att han skall kunna fylla sitt värf. Men därjämte måste han vara fördomsfri och icke lida af öfverskattning af sin person och ställning, hvartill de diplomatiska privilegierna ofta frestat mången i öfrigt duktig man. Att mindre dugliga pläga lägga en öfverdrifven vikt på sin s. k. värdighet, är då föga underligt. Men sådana böra därför icke heller behållas i ämbetet, ju förr de komma bort, dess bättre." I hufvudsak gäller detsamma om konsulerna.

För detaljerna i kommitténs förslag till vår utrikesrepresentation lämnar dagspressen redogörelse. De komma för öfrigt inom kort att behandlas af riksdagen, som har att besluta om formen för vår blifvande utrikesrepresentation.

Själen i kommitténs banbrytande reformförslag har varit kommitténs ordförande generaldirektör Lagerheim, som äger en fyrtiårig erfarenhet inom de viktigaste områdena för kommitténs verksamhet. För några dagar sedan var generaldirektör Lagerheims verksamhet som svenskt norskt sändebud i Berlin under tiden 1889—1901 föremål för smickrande uppmärksamhet i Norges storting. Norske utrikesministern omnämnde då, att hr Lagerheims dagliga arbetstid i Berlin ofta varit fjorton timmar. Denna längd har den nog ofta nått och icke sällan öfverskridit under det nuvarande kommittéarbetet.

Kommitténs öfriga medlemmar hafva varit ledamoten af riksdagens första kammare grefve Fredrik von Rosen, generalkonsul Fallenius, grosshandlare Olof Söderberg och ledamoten af riksdagens andra kammare skeppsredaren Dan Broström.

Kommitténs sekreterare har varit den energiske och begåfvade kammarherre Schwan.

DIPLOMAT.

D:R CARL HERSLOW.

EN 70 ÅRIG POLITIKER OCH PUBLICIST. D:R CARL HERSLOW.

D:R CARL HERSLOW fyllde onsdagen den 3:dje april 70 år; han föddes nämligen år 1836 i Karskrona. Se där anledningen till att vi i dag återgifva hans porträtt jämte några kortfattade anteckningar ur hans mångsidiga och gagnrika verksamhet i det allmännas tjänst!

Efter att år 1853 ha aflagt studentexamen, promoverades Carl Herslow år 1859 till fil. dr och förberedde sig därefter för docenturen i estetik vid Lunds universitet genom studier vid utländska universitet under år 1861. Han afbröt emellertid dessa sina studier redan år 1862, hvilket år han kallades till lärare vid den af C. J. Meijerberg upprättade privata läroanstalten, den så kallade Meijerbergska skolan, i Göteborg. År 1865 förordnades d:r Herslow till lektor i moderna språk och modersmålet vid Malmö högre allmänna läroverk och innehade denna befattning till år 1874, då han afgick därifrån för att bättre kunna ägna sig åt sina enskilda företag, förnämligast sin tidningsverksamhet.

D:r Herslow hade nämligen satt sig i spetsen för ett förlagsaktiebolag och startade i april 1870 en ny tidning i Malmö, den numera så högt ansedda "Sydsvenska Dagbladet Snällposten". Då hette den visserligen endast "Sydsvenska Dagbladet", men från och med september 1871 inköpte Sydsv. Dagbladets förlagsbolag den af d:r Cronholm sedan en tid tillbaka i Malmö utgifna "Snällposten" och bifogade då detta namn till det förutvarande.

Härmed var d:r Herslow inne på ett af sina många

Lagermans flytande putspomada BON AMI.

versamhetsområden, och särskildt på detta område, det publicistiska, har han uträttat mycket, som varit för vårt land gagnande.

Tidt och ofta fann man på Sydsvenska Dagbladet Snällpostens ledareafdelning artiklar, som behandlade för dagen aktuella frågor såväl inom det allmänpolitiska som kommunalpolitiska området. Skrifna af en fint skuren penna, ägde dessa artiklar förmågan att tilltvinga sig uppmärksamhet af allmänheten. Därigenom intog snart nog Sydsvenska Dagbladet en ledande ställning såväl inom Malmö samhälle, då det gällde kommunalpolitiska frågor, som ock inom den sydsvenska prässen och den sydsvenska landsändan — förnämligast Skåne — då det gällde allmänpolitiska frågor. Helt naturligt frågade man sig, hvem författaren var. Ingen annan än tidningens hufvudredaktör, d:r Carl Herslow. Så var det då och så är det ännu. Dessa ledande artiklar förekomma visserligen icke så ofta nu som förr. Det är endast då viktigare frågor stå på dagordningen eller i stormtider — om man så får säga — de blifva synliga, men man behöfver då aldrig missta sig på, att de flutit från d:r Herslows penna. Och de ord, som där sägas, väga oftast tungt inom den svenska pressen och till dem lyssnar också den stora allmänheten!

Det var otvifvelaktigt äfven genom d:r Herslows framstående tidningsmannaverksamhet som allmänhetens uppmärksamhet leddes till honom och han togs i anspråk för det allmänna.

Som ledamot af andra kammaren 1877—86 och 1888—93 intog han där en mycket framstående plats och under hans riksdagsmannatid var Malmöhus läns bänk lifligt uppmärksammad. Mycket kunde vara att säga om d:r Herslows uppträdande på den politiska arenan, men vi måste inskränka oss till några korta anteckningar.

Under hela sin riksdagsmannatid tillhörde dr Herslow den såkallade centern, till hvars mest framstående talare han räknades. Då frihandelsfrågan var på tapeten, förde han med kraft och målmedvetenhet dennas talan. År 1891 var han bevillningsutskottets ordförande och valdes året därpå, 1892—93, till talman i andra kammaren och skötte denna förtroendepost äfven under den då hållna urtima riksdagen. Sistnämnda år undanbad han sig, främst tillfölje hans val till ordförande i styrelsen för Skånes enskilda bank, återval, till saknad för många, icke minst för hans valmän inom den stad han representerade.

Som riksdagspolitiker intog dr Herslow samma hållning som i sin tidning: förfäktande en varsam, men konsekvent och afgjordt moderat-liberal stats- och samhällsutveckling uti striderna om de konstitutionella, försvars-, skatte- och tullfrågorna. Och att han i mycket af dessa frågor vann gehör, därom vittna bäst riksdagsprotokollen från denna tid.

Intog dr Herslow en ledande plats på det allmänpolitiska området, gjorde han det än mera på det kommunalpolitiska; han var Malmö stadsfullmäktiges ordförande under tiden 1891—1904. Ja, jag vågar påstå, utan att riskera att öfverdrifva: att teckna d:r Herslows kommunala verksamhet vore detsamma som att teckna Malmö stads utveckling under nämnda tid.

Detta må vara nog sagdt om dr Herslow som kommunalpolitiker. Utrymmet tillåter icke att ingå på några detaljer och detta har heller icke varit meningen med dessa få rader.

En mångsidig och gagnande verksamhet kan dr Herslow alltså se tillbaka på, då han nu inträder i sitt åttonde decennium. Hans dådkraftiga personlighet låter oss hoppas, att han under sin återstående lefnadsbana skall göra nya gagnande insatser i det samhälle han tillhör.

S. J.

PÅ BORTRE SIDAN AF BORDET FRÅN VÄNSTER TILL HÖGER: FRIHERRINNAN S. V. VILLEBRAND, FRÖKEN ELLEN WHITLOCK, FRÖKEN ALEXANDRA GRIPENBERG, FRU M. BÄHR; PÅ FRÄMRE SIDAN TILL VÄNSTER FINSKA KVINNOFÖRENINGENS ORDF. FRU ELLEN SJÖSTRÖM, TILL HÖGER DESS SEKRETERARE FRU T. FORSSTRÖM.

EN KVINNOBANKETT.

FRÖKEN ELLEN WHITLOCK, sekreterare för de svenska kvinnornas nationalförbund, har nyligen varit på besök i Helsingfors. En af dagarne blef hon af ett antal vänner af kvinnosaken inviterad till en frukostmiddag på Alphyddan, hvarvid fröken A. Gripenberg tolkade de känslor af vänskap, som förena finnar och svenskar. Fröken W. tackade med ett andragande på vers. Vi meddela här invid en fotografi från festen, tagen af Aini Nevander och af särskildt intresse, då den ger bilderna af några bland vårt gamla systerlands ledande kvinnor.

RIKSDAGSBILDER.

VI.

NÄR KONSTITUTIONSUTSKOTTET i förra veckan började ta itu med behandlingen af den stora politiska rösträttsfrågan, hade det inemot ett tjog olika förslag på sitt bord. Nog har alltså regeringens proposition funnit många vedersakare, både till höger och vänster, men just genom motståndarnes splittring skall det måhända bli möjligt för k. m:t att segra.

Man kan ju tills vidare antaga, att första kammarens majoritet står bakom hrr Billings och Svedelius förslag.

Dessa motionärer yrka helt enkelt på fasthållande vid det beslut, hvartill kammaren kom i fjol, d. v. s. den halfva eller enkla proportionalismen, den som skall tillämpas endast på andra kammaren och lämna öfverhuset i orubbadt bo. Men detta förslag, som ju i fjol var nära att antagas af båda kamrarna, skall i år helt säkert icke kunna påräkna många röster inom andra kammaren.

Här ha i stället motståndarne till det kungliga förslaget samlat sig på ett par andra linjer.

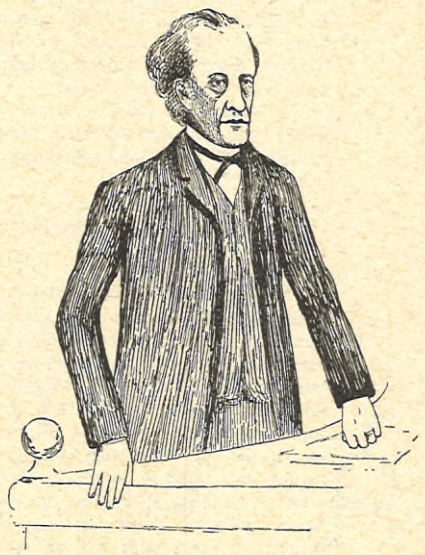

BISKOP BILLING.

Den ena af dessa har utstakats af hr Johansson i Mossebo och går under hans namn, den andra är den s. k. hel- eller dubbelproportionalismen, som i år framförts i två olika versioner af å ena sidan hrr Hammarskjöld och Adelswärd, å den andra de inflytelserika medlemmarna af kammarens båda konservativare partier, landtmannapartiet och nationella framstegspartiet, nämligen hrr Petersson i Påboda, Hans Andersson i Nöbbelöf, vice talmannen Pehr Pehrsson i Törneryd, Lindblad m. fl.

PROFESSOR KJELLÉN.

Mälar-Restauranten

är

Stockholms mest moderna Restaurant.

Vidsträckt, härlig utsikt öfver Stockholm och Mälaren.

Utsökt franskt och svenskt kök.

Väl lagrade viner (dir. importerade).

Riks **99 26.** Allm. **93 51.**

Någon ingripande reform af valen äfven till första kammaren, ägnad att i större mån "demokratisera öfverhuset", innefattar dock icke något af dessa förslag, men det återstår ändå att se, om det skall bli möjligt för proportionalisterna af hr Billings art att räcka handen till gemensam strid mot majoritetsvalen åt proportionalisterna från underhuset.

Måhända blir det till sist Mossebolinjen, som skall på allvar upptaga kampen med regeringsförslaget.

Hr Johansson i Mossebo har fått en talangfull hjälpare i professor Kjellén från Göteborg, hvilken aflämnat en egen diger rösträttsmotion, där han skarpt pointerar vikten af att stad och land välja hvar för sig. Han går härvidlag längre än någon gjort förut och vill, att alla tätare bebodda kommuner på öfver 1,000 personer skola välja tillsammans med städerna. Dessa valkretsar af städer, köpingar, municipalsamhällen, villaområden o. s. v. skola få, liksom städerna nu, välja 80 representanter gentemot den renodlade landsbygdens 150. På så sätt vill hr Kjellén skydda den jordbrukande allmogens representation gent emot fabriksarbetarnas växande öfvermakt vid valurnorna.

Som vanligt torde de stora rösträttsdebatterna inträffa någon gång i maj månad. Utskottsbetänkandet väntas icke bli färdigt förr än efter påsk.

De båda senast förflutna riksdagsveckorna ha, åttonde hufvudtiteln oberäknad, varit tämligen fattiga på direkta positiva resultat. En hel del viktiga skrifvelser till k. m:t ha emellertid beslutats. Så har nu regeringen att ta hand om bl. a. åtgärder mot ungskogsköflingen i Norrland och om införande af hälsolära i skolorna.

Vidare ha de första gemensamma voteringarna gått af stapeln, där landtförsvarsministern hade tur som vanligt och fick sina begärda haubitser till positionsartilleriet, under det att andra kammarens sparsamhetssynpunkter segrade beträffande sjöministerns anslagskraf.

Statsjärnvägarnas personal lyckades icke att erhålla det af andra kammaren beviljade högre lönetillägget. Likaså segrade första kammaren rörande anslaget åt "jordbruksaposteln" Jönsson-Rösjö, som alltså får undvara sina 5,000 kr. för denna gång. Om jag vidare till sist nämner, att majstullen skall oförändrad kvarstå, torde jag ha omnämnt alla de frågor, som förekommo vid de gemensamma voteringarna och hvilka jag berört i någon af föregående artiklar.

Krigsminister Tingstens meromnämnda lycka förnekade sig förstås icke heller vid Bodenfrågans afgörande. Han fick sina begärda sju millioner kronor, hvaraf ungefär en och en half för år 1907. Men riksdagens *båda* kamrar ha särskildt understrukit, att dessa medel beviljas för fästningens *fullbordande*.

Krigsministern har fått allt hvad han pekat på. Det händer inte hvart år det. Men så går det, när braständarne på Stockholmsbänken ligga i grafven eller själfva fått på sig guldbyxor.

Den senaste lördagen blef en af riksdagens vidlyftigaste debattdagar hittills. Åttonde hufvudtiteln, "kulturbudgeten", sysselsatte kamrarna med både förmiddags- och kvällsplenum. Det senare drog ut långt in på söndagens första småtimmar. Ecklesiastikministern hade en ytterst ansträngande dag, men han höll tappert ut på sin post än i den ena och än i den andra kammaren, och om han än kämpade med växlande segerlycka, så är det icke mer än en mening om den skicklighet, hvarmed han skötte sitt kall.

De olika ärendena äro för många, för att det här skulle vara plats med någon redogörelse. Ett af dem, och det som säkert mest intresserat den stora allmänheten, kommer att afgöras genom gemensam omröstning. Det är frågan om "digtergage", där andra kam-

En kraftkälla för alla, som känna sig svaga och kraftlösa, som äro nervösa och sakna energi, hvilkas motståndskraft nedsatts genom mattande sjukdomar, är

SANATOGEN

Särdeles berömmande omnämndt af mer än 3,000 läkare. — Erhålles i apotek. — Illustr. Broschyr sändes gratis o. franko från Josephson & Reteike, Göteborg. Fabrikanter: Bauer & C:ie, Berlin S. W. 48.

Köp Vänersborgs Balskor!

Bästa svenska fabrikat!

Lätta! Eleganta! Hållbara!

INREGISTRERADT FABRIKS-MÄRKE A. F. CARLSSONS SKOFABRIK VENERSBORG

Hvarje sula stämplad med vidstående fabriksmärke.
Tillverkas som specialitet efter Wienermetod af

Aktiebolaget A. F. Carlssons Skofabrik, Venersborg.

Försäljas i minut hos de flesta skohandlande i riket.

maren ensam företräddе den kulturella frikostigheten. Hr Fridtjuv Bergs stat skulle nog icke ha inkräktat så mycket som skedde på våra lagstiftares nattro, om icke frågan om köpet af beskickningshus i Kristiania, hvilken stod först på kamrarnas föredragningslistor, hade framkallat så vidlyftiga — man kan gärna säga öfver höfvan långrandiga debatter.

Regeringens förslag om inköp af det bekanta huset vid Inkognitogade gick igenom, ehuru med nätt nöd i första kammaren, där emellertid, som ofta händer, en tredjedel af representanterna var frånvarande. Utrikesminister Trolle uppträdde i båda kamrarna och försvarade k. m:ts proposition.

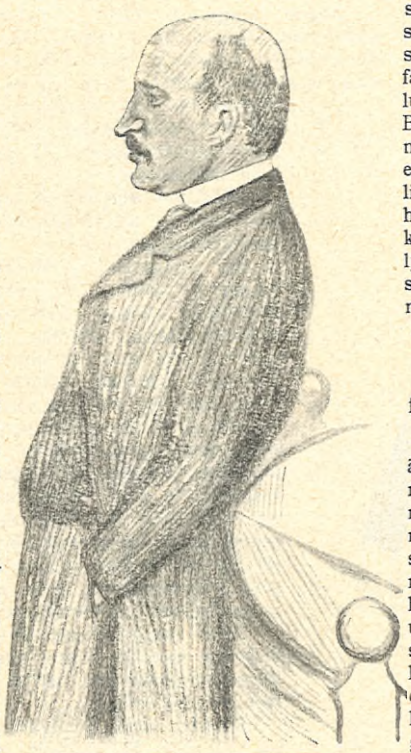

UTRIKESMINISTER TROLLE.

KRITIKEN OM "DEN STORA VREDEN"

I Lunds Dagblad har signaturen P. R. — den som författare välkände *d:r Paul Rosenius* — ägnat Olof Högbergs märkliga, i Idun nu pågående arbete en synnerligen utförlig anmälan, hvarur vi anföra följande brottstycken:

"Det är något trolltyg med Olof Högbergs bok. Den är icke endast papper och tryck om något förflutet och öfverståndet. Det 'lefver' i den och om den på ett rent förunderligt vis. Där står gnistor kring den, som af en lidelse, som ännu icke bragts till ro. Där är hyllningsrop och blommor kring den nya skapelsen, men där är också de blott till hälften öfvervunnes mummel vid triumfatorns väg. Boken gäller icke blott ett Norrland som varit, utan ock ett Norrland, som ännu existerar. Den gäller också en norrländsk diktare, som ännu lefver och som ännu icke helt kommit öfver sina onda dagar. Den är icke de färdiga häfderna öfver en stor landsändas långa lidande och ändtliga befrielse. Den är rapporten endast öfver det första dagsverket i Augiasstallet. Den har ett tankstreck efter sig, som leder in i våra dagar. — — —

Det sades från något håll, när första ryktet spreds om Olof Högbergs författarskap, att den man trädt fram, som skulle fullborda författaren Pelle Molins afbrutna lifsgärning. Från annat håll åter har man beklagat, att det högbergska verket icke hade den molinska klangen. Det är svårt att finna något förnuft i dessa jämförelser. För dem, som med öppna ögon och öron tillägnat sig de båda böckerna, måste de te sig som tvänne storheter utan nämnvärda beröringspunkter och utan täflan. Pelle Molins diktning kom som en talltrasts första, oväntade djärfva tongång öfver ett outforskadt land. Men landet har förvisso många fågelarter, och det är icke godt att säga hvilken, som sannast sjunger ut landets väsende. — — Olof Högberg verkar mera mogen och genomskådande man, mera nykter och karg, mera grundfast indignerad, och han kan glömma formen för saken. Han verkar mera genuin norrlänning. Det är som trädde han fram ur en grå liten stuga bland kala berg och kalhuggna skogar med ett par hundra år på nacken, med vaket minne af allt det hårda slitet för ringa vinning och med allt norrlandsfolkets samlade harm. Men han är på samma gång en man, som har sina känslor i sin hand och som kan lägga galghumorns krydda på sina berättelser. Hans bok är långt ifrån ständigt poesi, men den är städse berättartalang af stark egendomlighet, och den är understundom poesi af ett kynne, som icke är mindre värdt, därför att det icke låter sig jämföra med den vanliga arten. — — - — — — —

Karaktäristisk för Högbergs stilkonst är förmågan af blixtsnabba belysningar. Han tyckes också sky långa utläggningar. Till och med där han ger sig hän i förtjusning, såsom i de kärnfriska, sprittande glada skildringarna af norrlandsnaturen, verka hans känsloutbrott som raketuppstigningar. Med några få, kraftiga penseldrag är han färdig med lyriken. Där någonting skildras mera utförligt, kan längden motvägas af en fart, hvars verkan är förtrollande. Den öfverdådigt lustiga upplösningen af kriget mellan Hernö-milisen och Bredmans nybyggarskaror, i hvilken den förra skrämmes på den vildaste flykt, får i Högbergs beskrifning en liffullhet af så ihållande intensiv art, att man svårligen i vår litteratur skall träffa på motstycke. Öfverhufvud taget har Högberg lagt i dagen en berättarkonst af sällspord äkthet. — — När detta berättarlynne fylles af patos, kunna understundom ord och satser gnistra och flamma som norrsken, och stämningen blir frisk och smällande hvass som i en norrandsnatt."

Ur *Aftonbladets* anmälan om verket i fråga anföra vi följande:

"Redan den stora kärlek och omsikt, författaren ägnat sitt arbete, den osparda möda, han under åratal nedlagt på samlandet och genomforskandet af sitt material, äro ju i hög grad värda vår aktning. Kommer så härtill, att det är något i sitt slag alldeles nytt, som härigenom tillförts vår litteratur, och att detta nya kastar ett oväntadt ljus öfver de förhållanden, hvarunder en stor och viktig del af vårt land lefvat under ett tidigare skede af vår historia, förhållanden, som i sanning bekräfta det gamla ordet, att verkligheten mången gång ter sig långt mer underbar än dikten — och dikt skulle man ock vara frestad att kalla det hela, om ej dess trovärdighet så starkt framginge af författarens framställning —, så inses lätt, att det är något i sitt slag högst betydande, som författaren i sitt verk framlagt, om än detta betydande är i främsta rummet af kulturhistorisk natur. — — —

Personerna själfva intressera oss också långt mindre än de episoder, hvari de framställas handlande eller lidande. I utmålningen af dylika, där han har fast verklighetsstoff att stödja sig på, är hr Högberg förträfflig; det kommer ofta en styrka och intensitet i skildringen, som verka alldeles betagande. I allmänhet är han stark i det rent berättande elementet; det märkes ej minst på hans naturskildringar, som, alltid verksamma och slående, ibland äga verklig storhet öfver sig.

Till det starka intryck, denna skildringskonst meddelar, bidrager i väsentlig grad den egendomliga stil, förf. åt sig utdanat och som i hufvudsak tyckes stödja sig på uttryckssättet i de gamla krönikor, berättelser inlagor, rättegångshandlingar, resolutioner o. dyl., har, haft till källor. Denna stil blir i sina ålderdomliga vändningar ofta tung och ovig, och det får erkännas, att den är allt utom lättläst; men den skänker en egendomlig trovärdighet och illusion åt skildringen och svarar alltså i detta hänseende förträffligt till ämnet.

Detta, eller själfva händelseförloppet, har till lokal författarens hembygd, Ångermanälfvens floddal och närmaste omgifning, ett område, som han tycks känna i grund och botten — han har tydligen genomforskat det såväl i topografiskt som etnografiskt hänseende. Af detta hans mångsidiga och djupa vetande i fråga om allt hithörande kommer den förvånande rika bakgrund, han kunnat ge sina skildringar, en bakgrund, som ger oss djupa perspektiv genom tiderna ända till dem, som färgas af historiens första gryningsljus. Landets kolonisation och framfarna öden bli oss sålunda bekanta genom resterna af de folklager, som här efterträdt hvarandra eller fordomtima bott vid hvarandras sida, lappar, urfinnar, skogsfinnar, nyfinnar och svenska nybyggare, och från äldsta tider hänger kvar hos folket en segt inrotad vidskepelse, tron på hemlighetsfulla, inflytelserika naturmakter, "gråe jägaren", "hvitran" och hvad de allt heta, på signerier och trolldom, som ej det kristna inflytandet förmått skingra och som på ett ofta afgörande sätt spelar in i dess lif."

FABIAN WENDTS HUSTRU. BERÄTTELSE AF ELLEN KLEMAN.

(Forts. o. slut fr. föreg. n:r.)

MEN ROBERT förblef orörlig som en sofvande i sitt hörn, och vagnen skramlade fram på den frusna, dåliga vägen. Fabian satt där med tankar, som icke läto afvisa sig, utan kommo igen med nya i följe.

Det var icke att han trodde på något af allt detta, men det plågade honom, att hans fantasi arbetade med något, som om det hade varit verklighet, skulle betydt, att hela hans lycka vore endast ett sken och att hans lif vore så värdelöst som det tommaste flarn, som fladdrade bort i vinden.

Vagnen stannade vid första skjutshållet, och bonden svor högt, där han sysslade med hästarna. Robert såg upp och rätade på sig.

Han hade icke sofvit, han hade suttit med sina tankar

Med pinsam tydlighet hade han gjort klart för sig själf, att det var, som om all hans styrka och självbehärskning glede ifrån honom. Det fanns ingen motståndskraft kvar hos honom längre. Det ögonblickliga, ordlösa mötet med Louise i går stod för honom i hela sin skrämmande, jublande glädje. Så besinningslöst trotsigt hade kärleken jublat upp inom honom, som om det icke funnes hvarken gräns eller skranka för den.

Det kom som en frestelse af förr icke anad styrka, att han ej skulle kunna sträcka ut sin hand efter lyckan, den tillhörde ändå honom. Men då var det, som om han såge Louise vända sig ifrån honom i skräck och ångest. Han tänkte bittert på, huru lifvet lekt sin blindbockslek med dem alla. Han hade sett linjerna kring hennes mun skälfva, och blicken, som slöjades till och sänktes, hade sagt honom, att hon led. Hvarför skulle hon lida, hvarför skulle de båda lida? Hela hans väsende reste sig i vrede och trots.

Så kom minnet af den jublande känsla af befrielse, som strömmat öfver honom, när den tanken första gången slog honom, att han skulle kunna lämna allt, gifva sig ut i världen, taga fatt på något nytt, börja från början och bygga upp sitt lif igen. Han kunde knappast fatta, hvad han kännt då. Han visste, att nu ville han det icke ens, det vore som att skära bort en del af sig själf och sedan gå lemlästad ut i lifvet. Tanken frös inom honom, när han försökte att se ut öfver de långa år, som skulle komma, och då han skulle lefva och arbeta utan att se Louise, utan att veta något om henne, borta, lösryckt från allt, som varit Han kände, att han redan stannat för länge, nu var det själfva hans vilja till att börja på nytt och glömma som sviktade.

Det hade visst varit mycket kallt, det gick som frossbrytningar öfver honom.

Fabian stod med vagnsdörren öppen och väntade på honom, och de gingo tillsammans in i gästgifvarerummet. Luften var tjock af dålig tobaksrök, brännvinsångor och matos. Ett par resande sutto i ett hörn och spelade kort, medan de väntade på sin skjuts, framme vid disken stodo några bönder i gräl.

Robert såg sig omkring i det rökiga rummet. De hade fått ett bord vid ena fönstret, och Fabian hade beställt kaffe. Han satt redan vid bordet, det var nödvändigt att säga något.

"Kallt," sade Robert, i det han stående gned händerna mot hvarandra.

"Det var längesedan vi reste tillsammans," sade Fabian. Han var ifrig att få fatt i ett samtalsämne.

"Ja, inte sedan vi brukade resa till Åsunda tillsammans förr i tiden," sade Robert skrattande.

Skrattet lät tvunget och ingen af dem kunde med detsamma hitta på något att tillägga.

"På den tiden voro vi goda vänner," sade Fabian efter en stunds tystnad. Hans stämma var låg och litet osäker.

"Det vill jag hoppas, att vi alltjämt äro," sade Robert hastigt.

Han stod och såg ut genom fönstret, där de nya hästarna redan leddes fram. Fabian hade också rest sig.

"Det förefaller knappast så numera," sade han.

Det for igenom Robert med plötslig, förfärande tydlighet, att allt höll på att brista. Själf hade han kännt det, som om behärskning, vilja, allt sviktade för honom, skulle nu också detta komma, att Fabian började förstå. Så länge Fabian varit utanför, icke anat någonting, icke vetat någonting, så kunde det ännu bäras. Började Fabian att tala och fråga, så var allt slut.

Då kände han med hela sin gamla, starka, samlade vilja, att detta fick icke ske. Fabian skulle hållas utanför, olyckan skulle icke komma öfver honom. Robert förstod, att Fabians på en gång stolta och veka natur skulle räta upp sig under slaget, men inom honom skulle allt det varma och goda, allt det fina och vackra, som vecklats ut och växt i lyckans solsken, frysa bort. Lifvet skulle gå vidare som förr, som om ingenting händt, men vid sidan skulle Fabian stå, ensam som aldrig förr. Allt kunde ske utom detta, Fabian skulle taga skada till sin själ.

Med lidelsefull styrka kom minnet af ungdomstiden med dess varma, innerliga vänskap öfver honom. Det var, som om han skulle kunnat offra allt för att hafva den tillbaka. Han kände sig som upprifven i sitt innersta, som blödde det inom honom. Och med en känsla af oändlig tillgifvenhet och ömhet slog han plötsligt armen kring Fabians skuldra på det gamla pojkaktiga sättet, som Fabian så väl kände till.

"Gamle vän," sade han.

Tonen var så full och varm, och det kom så oväntadt, att Fabian rörd vände sig emot honom. Men hans ansikte var bortvändt, och han släppte Fabian hastigt, nästan skyggt.

"Hästarna äro redan förspända," sade han i förändrad ton. Och hastigt, rädd för att tala, gick han ut till vagnen.

Den korta novemberdagen började redan skymma, och fullmånen stod klar på den mörknande himlen. Landskapet blef främmande och underligt i det kalla, hvita ljuset. Ett lager af tunn snö hade fallit, vägen lyste hvit mellan gärdena och skogen.

Robert hade satt sig på kuskbocken bredvid bonden, trots kölden. Han var rädd för att sitta ensam med Fabian, och det var som om tankarne icke fingo plats i den trånga vagnen. De växte och växte i skrämmande och förfärande tydlighet och styrka.

Nu visste han, att det icke kunde räcka länge till, kanske kunde det räknas endast i dagar, innan allt brast samman och olyckan var öfver dem. Så länge muren, som han rest mell an sig och Fabian, stod kvar, kunde han skydda sig och sin hemlighet, när den föll; var det slut.

Nu satt Fabian därinne i vagnen och tänkte. Robert visste icke, hvilka syner, som drogo genom hans själ, men han sade sig, att när som hälst kunde han vara färdig med sin räkning och sina tankar, och då skulle han vilja veta. Gud hjälpe dem båda!

Månen hade stigit högre på himlen. Skuggorna föllo långa och svarta öfver vägen. Skjutsbonden satt halfsofvande med tömmarne lösa i handen.

Robert satt och såg ut öfver sitt och deras lif, Louise's och Fabians, och han tänkte, att det var han som borde vara borta. De två hörde tillsammans, det var han, som stod utanför. Det var, som om alla bittra tankar föllo bort, och han kände endast starkt och helt, att han var färdig med sig själf och med sitt eget begär efter lycka, men Fabian skulle räddas. Det blef så stilla inom honom efter alla de många underliga tankarna. Det blef som helg omkring honom. Han tyckte, att han såg Louises unga, ljufva ansikte framför sig, och att hennes glada leende kommit tillbaka, att det glittrade i ögonen och dansade i groparna i kinden, och han tänkte, att det skulle vara lättare för henne, om han vore borta ifrån henne. Och han tänkte också, att han kunde bära allt, om han endast kunde göra det lättare för henne. Och om han kunde rädda Fabians lycka.

Framåt gick det, förbi den ena fjärdingsmilstolpen efter den andra på den ödsliga vägen. Robert hade lagt armarne i kors öfver bröstet och såg ut framför sig. Hans blick var lugn och klar. Han kände trakten väl, ännu voro de på stora landsvägen, som ledde till Åsunda.

Uppe från krönet af den långa backen, som brant och i en stark krökning bar ned till gästgifvaregården, kunde man se öfver häradsvägen, som tog af till Åsunda. Robert lutade sig så häftigt framåt, att han stötte till den halfsofvande bonden.

Ett besinningslöst ryck i tömmarne, en stöt, ett snubblande af de skrämda hästarne och utför backen i vildt sken. Vagnen kastades från ena vägkanten till den andra, ett ögonblick låg den alldeles nere på den ena sidans två hjul, så rycktes den upp igen, framåt rusade hästarna ned mot vägkröken. I samma ögonblick, som det bar upp mot diket och gärdesgården, hoppade bonden af.

I halfva backen hade Fabian fått upp vagnsdörren. Han föll hårdt i språnget mot den frusna vägen, men var uppe med detsamma igen.

Han såg endast *en* figur röra sig därnere vid den kullstjälpta vagnen och de kvidande hästarna. Det var bondens korta, undersätsiga gestalt.

Hjärtat stod stilla inom honom. Utan att känna smärtan i knäet, där han fått den hårdaste stöten, sprang han utför backen.

"Herrn?" skrek han mot bonden.

"Gu' hjälpe honom, han föll mellan hästarna öfverst i backen."

Fabian tog tag i grindstolpen bredvid sig. Han såg icke hästarna, som kämpade under den halft sönderslagna vagnen. Folk kom springande från gästgifvaregården.

Han såg uppåt den långa backen. Den låg ödslig och hvit i månskenet. Högst uppe, alldeles på krönet, låg som en svart skugga öfver vägen.

"Kom med," sade han till folket.

Han sprang uppför backen igen. Hans andedräkt var som borta. Kom han då aldrig fram.

Där uppe låg han, stilla och liflös. Det hvita ansiktet var vändt uppåt, så att månljuset lyste öfver det. Det var endast ett stort, blått märke vid tinningen af en hästhof.

— — — — — — — — — — — — — — —

Man hade burit in honom i det stora rummet på gästgifvaregården och lagt honom på bordet, som var öfverbredt med ett lakan. Talgljusen brunno matt och flämtande i de många olika stakarna, som man letat fram.

Fabian Wendt stod och såg på det liflösa ansiktet. Det var som ett återsken af en stor, ljus lycka öfver de hvita dragen, och kring munnen dröjde skuggan af ett leende. Det var något gossaktigt ungt, nästan barnsligt i det bleka ansiktet, som om döden tagit bort många års lif och kamp.

Fabian såg och såg på sin vän. Han kunde icke fatta, att han var borta — för alltid. Han tyckte, han åter kände hans arm öfver sin nacke, att han hörde den rika, varma röstens tonfall i sitt öra.

"Gamle vän."

Det var afskedet, men han hade icke vetat det, ingen hade vetat det.

Han såg på Robert igen. Nej, ingen hade vetat det, icke han heller.

— — — — — — — — — — — — — — —

Tillbaka bar det, ensam, samma väg i kvällen och natten. Fabian hade endast lyckats få en öppen, skakande schäs. Det var bitande kallt. Månen hade gått ned, men stjärnorna tindrade klara och skarpa.

Timme efter timme skakade vagnen fram på de ödsliga vägarna. Tankarna voro i följe. Ständigt, ständigt såg Fabian framför sig det bleka, lyckliga ansiktet, som var så underligt ungt i sin stilla hvila.

Minnena ville helst dröja vid gamla dagar. Där döko upp så många hågkomster från längesedan förflutna tider med allt, hvad de då haft gemensamt. Fabian sköt undan tanken på det sista året, han ville icke minnas det, det var som om det tog bort bilden för honom af vännen.

Men i en naggande oro kom den igen och skyggade öfver allt det andra, och med ett kom tanken på Louise denna morgon, hennes gråt, hennes ångest.

Min Gud, var det något samband i allt detta! Han rätade på sig i skräck. Det var som ett famlande i tätnande mörker. Ångesten växte inom honom. Nu voro de öfver honom igen, alla de skrämmande, jagande tankarna. Han tog piskan från bonden och piskade på hästen, han måste hem, fort, han stod icke ut med att vänta, han skulle se Louise — och då skulle han *veta*.

Brandvaktens rop dog bort nedåt den tysta gatan. Vagnshjulen skramlade mot stenläggningen.

Han visste icke, huru han kom ned ur schäsen med sitt värkande knä.

I den hvälfda förstugan brann ljus i den stora lyktan i taket. Han undrade oredigt öfver detta, så sent på natten, redan mot morgonen.

Han stödde sig ett ögonblick emot väggen, innan han kunde gå upp. Då öppnades en dörr ofvanpå, och en svag ljusstrimma glänste till.

Det var Louise's steg. Om det gällt hans lif, skulle han nu icke kunnat gå henne till mötes.

Han frågade sig icke, huru det kom sig, att hon var uppe och klädd midt i natten, han tyckte endast, att det var naturligt att hon kom.

Hon hade hört vagnsbullret komma uppför den tysta gatan, hört gallergrinden öppnas och falla igen, och hon hade rest sig för att gå ned emot honom, hon visste, att det var han.

Han stod med armarna i kors öfver bröstet, tungt lutad upp mot väggen. Han hörde ljudet af hennes fötter, där hon gick öfver den öfre förstugan, hörde henne komma steg för steg utför trappan. Han väntade. Öfre delen af trappan låg i mörker. Nu var hennes fot på det första, upplysta steget. Ljusskenet flyttade sig från kjortelfållen uppför den mörka klädningsvåden, den hvita handen på det bruna räcket gled ned inom ljuskretsen, ansiktet var ännu i dunklet.

Fabian drog djupt efter andan. Han väntade på, att ljuset skulle falla öfver hennes ansikte.

Nu —

Han pressade armarna hårdare mot bröstet, som till värn mot en kroppslig smärta.

"Robert är död," sade han tonlöst.

En stor högtidlig stillhet var öfver henne. Hon hade vetat det — redan länge.

"När?" sade hon.

Hans ögon hängde vid det stilla, ljufva ansiktet, och medan han talade, kände han, huru den förfärliga ångesten inom honom löstes upp och föll bort. Det var som en stor, ljus klarhet omkring henne, och därför att han icke förstod henne, var han lycklig.

Fabian Wendt stod med sin hustrus hand i sin och såg på det anlete, som var honom kärt öfver allt annat i världen.

Han förstod icke, att hon visste, att det är en nåd att dö.

(SLUT.)

7 Strandvägen 7 • 12 Regeringsgatan 12

Hylin & C:o F. A.-B.

Detaljaffärer

12 Regeringsgatan 12 • 7 Strandvägen 7

GAMMAL KYRKA.

EN HÖSTBLEK skymning faller tungsint grå
igenom fönster under spetshvalfsbågar.
Emellan skeppen pelarrader stå
uti en tystnad, som förgrubblad frågar,
hvarför ej körer och ej hymner gå.

Och korets helgon uti hvitt och guld,
de längta glömda efter offermässor,
och tärd af tid, men nåderik och huld,
som förr i kretsen utaf vigda hjässor,
Gudsmoder tråt att ropas an i skuld.

Att dunkelt stor en sekelåldrad tid
min själ i glans af helgonljusen leder
och blir det bröst, jag älskar hvila vid,
där skum den står och sorgsen mot mig breder
sin skymningsfamn af världsförsjunken frid.

ALBERT HENNING.

TEATER OCH MUSIK.

PIANISTEN fröken Gertrud Marcks och violoncellisten prof. Heinrich Grünfeld konserterade i fredags i Musikaliska akademiens stora sal inför en rätt väl besatt salong. Fröken Marcks visade sig i några solonummer som en charmant pianist Hennes tolkning af Chopins ass-dur ballad präglades af rytmiskt och pärlande spel, en säker teknik och musikaliskt föredrag. Hvad som felades i kraft ersattes af absolut klarhet. Detta iakttog man äfven i Brahms lilla capriccio samt i Liszts nocturne och Rigoletto-parafrase. Professor Grünfeld spelade några små solonummer af olika karaktär af Tartini, Mozart, Sain-Saëns, Mattioli och Popper (Dans Espagnole) och visade sig som en cellist af god rang, äfven om vi, som under denna säsong redan haft nöjet höra fyra andra cellister af rang, hos dessa senare kunnat iakttaga olika slag af företräden Hr Grünfeld äger måhända mer musikalisk intelligens än osviklig säkerhet. Åtminstone njöt man mer af signorita Suggia i Poppers Danse espagnole än nu. Bägge konstnärerna enade sig om två mera allvarsamma nummer, nämligen Beethovens sonat, f-dur, och Griegs a-moll. Den förra, ett alster af den unge, elegante (förlåt uttrycket!) Beethoven, blef aftonens bästa behållning, tolkad med både smak och nobel stilisering. Griegs sonat blef ej lika njutbar, ja, föreföll i deras tolkning tung och klumpig. Publiken, som mest senterade solonumren, aflockade bägge artisterna extranummer.

Patrik V.

FJÄRDE SYMFONIKONSERTEN å operan i lördags — Beethovenserien — gaf oss tillfälle att ånyo njuta af den framstående danska pianisten fröken Johanna Stockmarrs nobla spel. Hon tolkade med utsökt smak och med osviklig säkerhet i tekniskt hänseende den mera sällan hörda G-dur-konserten. Andantesatsen fick något af modern klangmystik öfver sig och blef ett litet förtjusande stämningsstycke för sig. Men äfven i de mera rytmiskt pointerade yttersatserna inlade hon stor flykt och skördade publikens entusiastiska bifall.

Som ram för konsert-numret stodo D-dur-symfonien och "eroican". Den förra tolkades med både smak och fart, speciellt sista satsen, men i eroican saknade man den breda, storvulna patos, som ovillkorligen kräfves. En märkbar afmattning gjorde sig kännbar. Det är ju ej heller så tacksamt för hofkapellet att sticka emellan i det dagliga operaarbetet med en konsert och samtidigt få höra att möjligen ett tyskt kapell skulle kunna komma att öfvertaga vårt värderade hofkapells plats vid vår lyriska scen. Men detta var väl ett aprilskämt af sagesmannen.

Patrik V.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN.

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

VECKAN 8—14 APRIL 1906.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord: kalffilet med ärter; mjölk: kaffe eller te med rån. Middag: Sparrispuré; färserade riléter at slätvar med kräftsås; stekta ripor med fransk potatis; biscuitstårta.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckt skinka med äggröra; mjölk; kaffe eller te. Middag: Blomkålspuré med ostsmörgåsar; kokt sik med gräslökssås och potatis.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; spicken sill med stufvad potatis; kaffe eller te. Middag: Stekt svinfilét med ryska ärter; semlor med mjölk.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord: ägg med skinksås; mjölk; kaffe eller te. Middag: Grytstek med legymer: giftas.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; rissoler af oxstek (rester från onsdag) med skiradt smör; mjölk; kaffe eller te. Middag: Ärter med fläsk; tunna pannkakor med sylt.

FREDAG. (Långfredagen). Frukost: Smörgåsbord; kotletter af kalffärs med brynt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Oxsvanssoppa; kokt lax med holländsk sås; ris à la grotte.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; laxmayonnaise (resten från fredag); mjölk; kaffe eller te. Middag: Kokt fläskkorf med stufvade turska bönor; smörgåspudding.

RECEPT:

Färserade filéter af slätvar (f. 6 pers.). 2 kg. slätvar, 1 msk salt, 1 tsk. ättika.

Fiskfärs: $^1/_2$ kg. gädda (210 gr. skrapadt fiskkött), 125 gr. godt smör, 20 gr. hvetemjöl, $1^1/_2$ dcl. tjock grädde, 1 ägg, 1 äggula, $^1/_2$ msk. salt, 1 knifsudd hvitpeppar, 1 tsk. socker, kräftstjärtar eller tryffel.

Till kokning: 2 msk. smör (40 gr.), $1^1/_2$ lit. fiskbuljong (kokt på hufvud och ben af slätvaren), 2 dcl. franskt vin.

Till garnering: Kräftstjärtar eller tryffel, champignoner, persilja.

Beredning: Fisken rensas, sköljes väl, torkas med en fiskhandduk och skäres, längs efter, i fyra fileter, med en spetsig knif. Skinnet bortskäres nätt, så att fileterna ej skadas, hvarefter dessa bultas försiktigt med en fuktig klubba. Fileterna sköljas, ingnidas med salt och ättika och få ligga 2 tim.

På hufvud och ben kokas buljong. Till färsen urtages gäddan, sköljes väl och torkas med en fiskhandduk. Den fläkes och fiskköttet skrapas fint, intet fjäll eller ben får medfölja. Fiskköttet bandas med smöret, och massan stötes i stenmortel, tills den är fin och sammanhängande. I ett fat blandas mjölet, grädden, äggen och kryddorna. Denna blandning inarbetas matskedsvis i färsen, som bör arbetas omkr. $^3/_4$ tim. Fileterna torkas ånyo med en duk och putsas så att de få vacker form, betäckas med ett 2 cm. tjockt lager fiskfärs. I färsen instickas några kräftstjärtar eller tryffelbitar.

En långpanna smörjes med kallt smör, fiskfileterna i äggas och betäckas med ett smörbestruket papper. Fiskbuljongen ihälles försiktigt jämte vinet, och fileterna få sakta koka ofvanpå spisen omkr. 10 min. De upptagas med hålslef och uppläggas på bruten servett samt garneras med kräftstjärtar eller tryffel, små frästa champignonhattar och persilja.

Till fisken serveras holländsk- eller fransysk sås.

Anm.: På samma sätt kunna sjötunga och gös anrättas.

Biscuitstårta II (f. 12 pers.). 425 gr. sötmandel, 8 bittermandlar, 425 gr. strösocker, 4 ägghvitor.

Till garnering: Frukt eller gelé.

Beredning: Mandeln skållas, torkas i ugnen och drifves genom mandelkvarn. Den stötes därefter i stenmortel mycket fint tillsammans med sockret och ägghvitorna. En plåt skuras väl och smörjes med matolja, hälften af degen utbredes därpå till en rund botten. Resten af degen tryckes genom sprits i rutor öfver botten och tårtan gräddas i svag ugnsvärme omkr. 1 tim. Då tårtan kallnat, fyllas rutorna med olikfärgad frukt eller gelé.

Blomkålspuré (f. 6 pers.). 1 blomkålshufvud, 1 msk. ättika, $^1/_2$ lit. vatten, 1 tsk. salt, $1^1/_2$ msk. smör (30 gr.), 2 msk. mjöl, $2^1/_4$ lit. efterbuljong, salt, (socker), hvitpeppar, 1 äggula, 1 dcl. tjock grädde.

Beredning: Blomkålshufvudet rensas på vanligt sätt och får ligga omkring 1 tim. i 1 lit. vatten, tillsatt med ättikan. Det nedlägges därefter i $^1/_2$ lit. kokande, saltadt vatten och får koka, tills det är mjukt, då det passeras. Smör och mjöl sammanfrisas, purén jämte den kokande buljongen påspädes litet i sänder, och soppan får koka 10 min., hvarefter den afsmakas med kryddorna. Äggulan och grädden vispas upp i soppskålen, och soppan tillslås under stark vispning. Om så önskas, kokas ett litet blomkålshufvud och serveras sönderdeladt i purén, eller ock serveras den med ostsmörgåsar eller rostadt bröd.

Stekt svinfilét (f. 6 pers.). 1 kg. svinfilét, 2 msk. smör (40 gr.), 3 tsk. salt, $^1/_4$ tsk. hvitpeppar, 4 kkp. buljong eller vatten.

Sås: 1 msk. smör (20 gr.), $1^1/_2$ msk. mjöl, köttjus, $1^1/_2$ dcl. tjock grädde, salt, hvitpeppar, (socker).

Beredning: Fileterna putsas och tvättas med en duk doppad i hett vatten. En stekgryta upphettas långsamt, smöret brynes däri och fileterna nedläggas att brynas väl på alla sidor samt saltas och peppras. Den kokande buljongen påspädes litet i sänder och köttet får steka omkr. $^1/_2$ tim. De upptagas, skäras i tunna skifvor, som uppläggas på varmt serveringsfat och garneras med ryska ärter eller legymer. Till såsen frisas smör och mjöl. Den silade och skummade köttjusen och grädden påspädes litet i sänder. Såsen får koka 10 min. samt afsmakas och serveras i särskild såsskål.

Ägg med skinksås (f. 6 pers.). 6 ägg, vatten.

Till fyllning: 1 msk. smör (20 gr.), $1^1/_2$ msk. mjöl, 4 dcl. tunn grädde, salt, hvitpeppar, 1 msk. skiradt smör (20 gr.).

Skinksås: 1 hg. mager, rökt skinka, $1^1/_2$ msk. smör (30 gr.), 3 msk. mjöl, 2 dcl. buljong, 4 dcl. mjölk, 1 äggula.

Beredning: Äggen hårdkokas i 10 min. och afkylas i kallt vatten. De skalas och skäras itu på längden och gulan lossas försiktigt samt skäres i fina tärningar. Smör och mjöl sammanfrisas, den tunna grädden påspädes litet i sänder och såsen får koka i 10 min., hvarefter den skurna äggulan ibandas försiktigt och såsen afsmakas med peppar och salt. Ägghalfvorna fyllas med såsen och öfverhällas med litet skiradt smör.

Skinkan skäres i fina tärningar och fräses i smöret, därefter iröres mjölet, och buljongen samt mjölken tillsättas litet i sänder. Såsen får sedan koka 10 min., hvarefter äggulan nedröres, och såsen får sjuda.

Äggen läggas i en tackjärnspanna och insättas i ugnen att bli genomheta, då de uppläggas på varmt serveringsfat och skinksåsen hälles öfver. Anrättningen garneras med persilja och serveras till smörgåsbordet.

Rissoler af oxstek f. 6 pers.). Tunna pannkakor: 4 ägg, 5 kkp. gräddmjölk, 2 msk. mjöl, $^1/_2$ tsk. salt.

Till pannan: $1^1/_2$ msk. smör.

Till stufning: $^1/_2$ kg. oxstek, (rester), 1 msk. smör, $1^1/_2$ msk. mjöl, 4 dcl. buljong eller steksås, salt, hvitpeppar.

Till stekning: 2 msk. smör (40 gr.).

Sås: $1^1/_2$ hg. smör (skiradt).

Beredning: Mjölet siktas i en bål. Äggen vispas tillsammans med gräddmjölken och nedröras jämte saltet. En pannkakspanna upphettas långsamt, smöret smältes i vattenbad och härmed penslas pannan. Af smeten göres tunna pannkakor, som blott gräddas på en sida. Köttet skäres i fina tärningar. Smör och mjöl sammanfrisas och spädes med buljongen eller steksåsen, litet i sänder. Såsen får koka 5 min. därefter tillsättas köttet och kryddorna. Hvarje pannkaka delas i 2 delar och 1 msk. af köttblandningen läggas på den gräddade sidan af pannkakan, som därefter hopvikes väl. En gjutpanna upphettas, smöret brynes däri, hvarefter rissolerna iläggas och få steka vackert ljusbruna. De uppläggas på varmt serveringsfat, garneras med persilja och serveras med skiradt smör.

Holländsk sås (f. 6 pers.). 100 gr. smör, $1^1/_2$ msk. mjöl, 4 äggulor, 1 tsk. socker, 4 dcl. kallt vatten, saften af $^1/_4$ citron, 1 nypa salt.

Beredning: Smöret röres i en något ljum kastrull, tills det är hvitt och pösigt, därefter nedröras mjölet, äggulorna en i sänder, och sockret. Kastrullen sättes öfver svag eld, det kalla vattnet tillsättes litet i sänder under ständig vispning, och såsen får sjuda omkr. $^1/_2$ tim. Då den är tjock och glansig lyftes den af och afsmakas med citronsaft och salt. Såsen afsmakas mycket noga och serveras varm.

Ris à la grotte (f. 6 pers.). 1 kkp. arakanarisgryn, $1^1/_2$ lit. oskummad mjölk, 1 liten kkp. strösocker, 1 knifsudd vanilin eller 1 msk. vaniljsocker, 6 dcl. tjock grädde, 6 blad gelatin.

Beredning: Risgrynen skållas i hett vatten. Mjölken, kokas upp, grynen iläggas och få koka, under rörning, till en tjock gröt, som slås upp att kallna. Då tillsättas sockret, vaniljen, den till hårdt skum slagna grädden, samt det sköljda och i 3 msk. varmt vatten upplösta gelatinet. Massan hälles i en vacker bleckform (förut sköljd med kallt vatten och beströdd med strösocker) och ställes på kallt ställe att stelna. När puddingen skall stjälpas upp, doppas den hastigt i varmt vatten. Den serveras med jordgubbssaft eller vinbärsgelé.

Laxmayonnaise (f. 6 pers.). $^3/_4$ kg. kokt, benfri lax (rester).

Mayonnaise: 3 msk. smör (60 gr.), 5 msk. mjöl, $^1/_2$ tsk. engelsk senap, 6 dcl. vatten, 3—4 äggulor, saften af $^1/_2$ citron, 3 tsk. vinaigre, 4 msk. fin matolja, 2 dcl. tjock grädde, salt, socker.

Till garnering: Grönsalad och citronskifvor.

Beredning: Laxen rensas fri från ben och skäres i passande stycken.

Till mayonnaisen sammanfrisas smör, mjöl och senap, det kalla vattnet tillsättes litet i sänder, under flitig omrörning och såsen får koka 20 min. Den röres därefter tills den blir kall, då äggulorna, en i sänder, iröras och såsen arbetas med slef omkring $^1/_2$ tim. under det att oljan, citronsaften och vinaigre'n tillsättas droppvis. Sist nedröres den till hårdt skum slagna grädden och såsen afsmakas med salt och socker.

Fiskbitarna tagas med gaffel och doppas i mayonnaisen samt uppläggas på fat i pyramid. Resten af såsen lägges i krans omkring fisken och anrättningen garneras med grönsalad och citronskifvor.

Baka sjelf hvetebrödet
och använd dertill Lagermans Bakpulver "Tomten"

Sundsvalls Enskilda Bank
22 Fredsgatan 22.
Sparkasseränta — 4 proc.
Uthyr Kassafack,
årshyra från 15 kr

LEDIGA PLATSER

Vid Karlskrona högre läroverk för flickor

blifva till nästa läsår två lärarinneplatser lediga. Den ena med undervisningsskyldighet i franska och geografi, den andra i svenska och historia. Omkastning af ämnena kan ske. Lön 1,200 kr. och bidrag till pensionsafgift. De sökande, som böra hafva genomgått högre lärarinneseminarium, torde inlämna ansökningshandlingar jämte läkarebetyg till föreståndarinnan före den 17 april.

STYRELSEN.

Lärarinneplats.

Vid Sköfde elementarläroverk för flickor blifver en lärarinneplats ledig att tillträda med nästkommande läsårs början.

Undervisningsämnen: Svenska språket, geografi och aritmetik.

Lönevillkor: 1,200 kr. för läsår jämte bidrag till pensionsafgift.

Kompetensvillkor: Högre lärarinneseminarium.

Ansökningshandlingar äfven läkarebetyg ställda till Styrelsen, torde insändas till läroverkets föreståndarinna till den 20 april.

Slöjdkunnig Lärarinna

erhåller genast plats i privat skola å herrgård i Östergötland. Årslön 300 kr., eget rum och fritt vivre. Svar med betygsafskrifter märkt »Duglig lärarinna», Östg. Corresp. kontor, Linköping.

ENKEL, bildad flicka från bättre hem, kunnig i vanlig matl., erhåller genast förmånlig plats på landet, nära Stockholm, i tjänstemannafamilj (3 personer), där tjänarinna saknas, att jämte husmodern deltaga i alla förekommande husliga sysslor. Svar jämte referenser, löneanspråk och fotografi, som genast återsändes, till »H. E.», Dalarö p. r.

Lärarinna

önskas till nästa läsår vid Hernösands elementarläroverk för flickor. Ämnen: kristendom och svenska på högre stadiet, i öfrigt efter öfverenskommelse. Lön: 1,300 kronor, med förhöjning för utexaminerad från högre lärarinneseminarium till 1,500 kronor efter 3 år. Skolans pensionsafgifter betalas. Ansökningar före 20 april. Närmare upplysningar genom rektor G. W. Bucht, Hernösand.

Tapisseribiträde

med förmåga att på egen hand sköta och förestå större tapisseriaffär erhåller genast plats. Svar åtföljdt af fotografi till »N. E.», Ystads Annonsbyrå, Ystad.

Ung Bergsingeniörsdotter

önskar plats i god familj som hjälp och sällskap. Någon lön önskvärd. Svar till »G. E—m», Slättberg, (Falun—Rättvik).

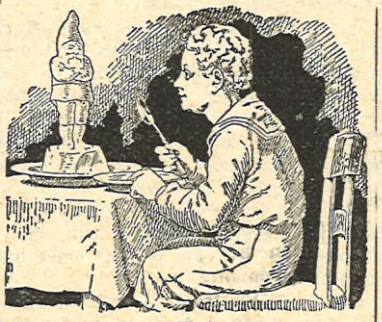

Ända se'n jag började äta »Tomtepudding» om morgnarne, går det bättre för mig i skolan.

Kvinnligt biträde

En i manufaktur- och kappaffär fullt hemmastadd flicka, erhåller 1:sta nästkommande maj plats med god aflöning. Den sökande bör ha varit minst 3—4 år anställd i välordnad manufaktur- och kappaffär, samt kunnig i skyltning. Svar jämte fotografi och betygsafskrifter torde insändas under adr. Vestervik »A. O.», Herrar C. O. Ekblad & C:o.

Kokerska,

verkligt skicklig i såväl enklare som finare matlagning, bakning, slakt, syltning och saftning, erhåller plats i liten familj på landet inst. 24 april. Ansökan med lönepretentioner, referenser, ålder m. m. emotses snarast. Svar, märkt »C.», Sköllersta p. r. (Nerike).

YNGRE väluppfostrad hushållsfröken sökes för ett bättre ungkarlshem. Svar jämte fotografi sändes till Gumælii Annonsbyrå, Malmö, under sign. »Renommerad».

Tjänare

af alla slag erhållas fördelaktigt genom Kristinehamns Tjänstebyrå.
Rikstelefon 270.

Husmodersbefattningen

vid länslasarettet i Söderhamn är till ansökan ledig från 1 instundande juni. Årlig lön 500 kronor jämte bostad och kost. Ansökningar ställda till lasarettsdirektionen och prästbetyg samt intyg om lämplighet för platsens skötande, inlämnas före 15 april å sysslomansexpeditionen, där vidare upplysningar meddelas.

LASARETTSDIREKTIONEN.

Brud- Bröllops- Damast- Brokad- Crêpe de Chine- Eolienne-
SIDEN
i alla prislägen; **franko** och **tullfritt** till hemmet.
Profver omgående.
Sidenfabrik. HENNEBERG, ZURICH (K. o. K. Hoflev.)

Husföreståndarinna.

kunnig i matlagning, frisk, arbetsam och ordentlig, erhåller genast plats mot 200 kr. årlig lön. Bref och betyg sändas till Prästgården, Långared.

Hushållerske-befattning.

Till ansökan kungöres härigenom befattningen såsom Hushållerska vid Engelholms lasarett.

Sökande till denna befattning äger att senast den 19 april 1906 kl. 12 på dagen till sysslomannen vid lasarettet ingifva sin till lasarettsdirektionen ställda ansökning, åtföljd af sådana intyg, hvarmed sökanden vill styrka sin kompetens till befattningen.

Närmare upplysningar om de med densamma förenade åliggandena erhålles å sysslomanskontoret alla dagar kl. 9—12 f. m. och 2—5 e. m.

Hushållerskan antages på ett år räknadt fr. o. m den 24 april 1906, dock att, därest uppsägning ej skett senast 3 månader före tjänstearets utgång, tjänsteaftalet anses fortfarande gälla ytterligare ett år. Hon åtnjuter i lön 350 (Trehundra femtio) kr. om året jämte fri bostad och fritt vivre.

Engelholm den 28 mars 1906.

På Lasarettsdirektionens vägnar:

A. LINDSTEDT,
Ordförande.

Husförestånda inna.

Ett bättre medelålders fruntimmer, fullt kompetent att förestå och sköta ett första klassens pensionat vid kneippanstalt, erhåller plats 1 maj. Svar med fotografi, lönepret. och rek. till »A. F.», Tyringe.

Kokerska och husa,

ordentliga, kunniga, med godt sätt, erhålla förmånliga platser 24 april i barnlös familj å egendom $2^1/_2$ tim. väg från Stockholm. Svar »Friherrinnan H.», Svenska telegrambyrån, Stockholm f. v. b.

PLATS finnes för en flicka, villig åtaga sig ensamjungfrus sysslor hos liten tjänstemannafamilj i Småland. Svar med rek., fotografi och lönepretentioner till »Plats 1:sta Maj», Iduns exp.

Barnsköterska,

enkel och van, som med kärlek och ordning vill vårda 2 små, önskas. Svar med betyg m. m. till »15 kr.» p. r. Norrköping.

I ett bättre hem — 6 personers hushåll — önskas från 24 april tvänne troende tjänarinnor, en husa och en kokerska, väl kunniga i hvad som hör till deras sysslor. Svar med betygsafskrifter lämnas till Pappershandeln 23 Birger Jarlsgatan, hörnet mot Engelbrektsplan.

EN bildad, barnkär flicka, mellan 20 till 30 år, kunnig i matlagning, sömnad och i ett hem förefallande göromål, erhåller genast plats. Svar med fotografi och löneanspråk till »N. N.», Nordiska Annonsbyrån, Göteborg.

Barnfröken.

På egendom i Västergötland finnes plats ledig för en frisk, barnkär, anspråkslös och pålitlig bildad flicka, ej under 20 år, verkligt intresserad af och lämplig att sköta en 2-års flicka och en baby. Svar med uppgift å löneanspråk, ref. och fotografi till »H. K.», Tådened p. r.

EN barnfröken får 1 maj plats i Stockholm i familj med 3 barn. Den sökande bör vara barnkär samt ha ett lugnt och godt sätt. Den som är kunnig i sömnad har företräde. Även en bra kokerska eller köksa erh. plats. Sv. med betygsafskrift samt fotografi sändes märkt »Trefnad 1906» Iduns exp.

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

N:R 14 (1005) TORSDAGEN DEN 5 APRIL 1906 19:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR:
IDUN, VANLIGA UPPLAGAN KR. 6:50
IDUN, PRAKTUPPLAGAN..... » 8:—
IDUN, BIBELUPPLAGAN..... » 11:50
IDUNS MODETIDNING..... » 2:—
LÖSNUMMERPRIS: 12 ÖRE.

UTGIFNINGSTID:
HVARJE TORSDAG.
ANNONSPRIS:
25 ÖRE PR MM. FÖRE,
20 ÖRE EFTER TEXTEN.
FÖR UTL. ANNONSER 40 ÖRE.

HUFVUDREDAKTÖR o. UTGIFVARE:
FRITHIOF HELLBERG.
MOTTAGN.-T. KL. 2—3. ALLM. 402, RIKS 86 60.
BITRÄDANDE REDAKTÖRER:
J. NORDLING o. E. HÖGMAN.

BYRÅ:
51 DROTTNINGGATAN 51.
REDAKTIONEN KL. 10—4.
EXPEDITIONEN KL. 9—5.
ANNONSKONTORET 9—5.
ALLM. TEL. 61 47. RIKS 16 46.

ALLA SKRIFVELSER I REDAKTIONSANGELÄGENHETER BÖRA SÄNDAS TILL IDUNS REDAKTION, EJ TILL NÅGON RED.-MEDLEM PERSONLIGEN.
REDAKTIONSTELEFONER: ALLM. 98 03, RIKS- 16 46.

NORDISKA MÖBLERINGS-AKT.-BOL.
MALMÖ • STOCKHOLM • GÖTEBORG
18 Brunkebergstorg 18
är Sveriges största affär inom branschen.

ANTRACIT
uteslutande från af oss representerade grufvor.
Varumärke. Varumärke.
Briketter, Hushållskol & Cokes.
Åtaga oss leveranser i partier om minst 1 hektoliter.
Rikstel. 5 75. 59 14. **H. G. Söderbergs Import-Akt.-bol.** Allm. Tel. 25 82. 451.
Hufvudkontor: *Slussplan 63 A.*

Norrtelje Hafsbadanstalt.
Saison 10 Juni—1 September.
Vidtberömda Gyttjemassagebad jämte öfriga brukliga badformer. Kolsyrebad med flytande kolsyra. Synnerligen goda resultat vid behandling af Rheumatism. Vacker natur med vidsträckta promenader. Sunda bostäder i mängd med landtligt läge. Billiga lefnadskostnader. Elitkapellet. Lawntennisplan. — Ansökningar om fria bad insändas före 15 maj.
Badläkare D:r A. Brandt, Kamrer C. Myra expedierar beställningar å rum och badtimmar samt öfversänder prospekt, som äfven erhållas å Turistföreningens byrå i Stockholm.

Maltestorps pensionat,
inrättadt efter utländskt mönster och beläget i en vacker trakt i närheten af Malmö, börjar 1 september sitt 2:dra läsår och mottager unga flickor, som vilja förkofra sig i franska språket talande, engelska, tyska, musik, handarbete, (linnesöm, klädsöm).
Äfven skolungdom mottages med undervisning i alla till skolan hörande ämnen.
Förstklassiga utländska lärarinnor. Afgift 100 kr. i mån. Närmare upplysningar genom pensionatets föreståndarinna.
OTTONIE NORSTRÖM.
Maltestorp, Sjöbo.
Referenser
Cecilia Milow, Handtverkaregatan 34 Stockholm. Grefvinnan E. Wachtmeister, Kulla Gunnarstorp, Helsingborg. Friherrinnan E. Ramel, Villa Åsum, Sjöbo. Fru Haglund, Göteborg. Professor R. Geijer, Uppsala. Hofpredikant E. Gemzell, Stockholm.

Ärade Konstväfverskor.
Garner för alla slags konstväfnader i flera kvalitéer, rikaste färgsortiment samt billigaste priser i C. A. Olsson & C:o Garnaffär, Drottninggatan 29, Göteborg. Profver på begäran gratis och franko.

Hvad skall det af mig arma bli?
En liten nyfödd, söt och rar flicka saknar hem och skydd. Finns någon barnavän, som vill öppna sitt hem och sitt hjärta för den lilla varelsen, född utan att vara efterlängtad, men med samma rätt till lifvet som vi alla? Föräldrarna äro friska och med godt utseende. Upplysningar erh. gen. fröken *Hilda Hellsing*, Barnmorska, Hellefors.

Vid målning i hemmen
gifves det ingen lämpligare färg än Ripolin, som förekommer i 84 färgnyanser, torkar fort och lämnar en glatt, porslinsliknande yta. Den lätthet, med hvilken äfven den mest oerfarne kan ernå »glänsande» resultat, har gjort Ripolinet omtyckt öfverallt. Beskrifning och färgkartor erhållas gratis o. franco från Le Ripolin, 24 Smålandsg., Sthlm.

I renlighetens namn
spara pengar men icke tvål, då hvarje husmor till sin familj kan erhålla 5 kg. 80 bitar 1:ma god tvål för kr. 3.75 i efterkraf. Kostar i handeln 8 kr. Rekv. i dag och se att detta är enastående billigt från
Fabriken Staren, Kinnared.

Barnängens Vademecum.
OBS.! Bland alla munvatten på hygieniska utställningen i Grand Palais, Paris 1902, var Vademecum det enda, som erhöll högsta pris, Guldmedalj, i sin egenskap af »antiseptiskt munvatten».
Barnängens Tekniska Fabrik,
H. M. Konungens Hofleverantör.

Köttextraktet BONIT
i flytande och fast form samt i kapslar
rekommenderas.

H. G. Groms & Son,
Göteborg, Korsgatan 12,
rekommendera såsom särdeles goda kvalitéer:

Konjak	à 2,50 pr liter.
Whisky	» » » »
Portvin	» » » »
Madeira	» » » »

Häraf kunna erhållas: proflådor om minst 18 literbuteljer — sortiment enligt köparens önskan — 40 kr. pr låda, netto, fritt hvarje järnvägs- och ångbåtsstation.
Förskottslikvid torde åtföljа beställningen — enklast i postanvisning.

Obs.! *Franska snörlifsömmeriet i Stockholm är flyttadt till Norrmalmstorg n:r 1, en trappa upp i rymlig och väl belägen lokal. Begär prospekt.*

Praktisk väfbok af Nina von Engeström, exp. endast från Väfskolan i Örebro à 3 kr. Väfkurser pågå nästan oafbrutet. Beställningar mottagas.

FÖRNÄMSTA MARGARIN
Arboga Margarinfabriks högsta märke.

Mälarbadet,
adress 12 Norr Mälarstrand med genomgång 11 Handtverkaregatan, Stockholm, är öppnadt och serveras 1:a, 2:a och 3:e klassens karbad, badstubad och medicinska bad för damer och herrar.
Särskildt rekommenderas
Simhallen
upplåten för damer tisdagarna kl 5—10 e. m., torsdagarna kl 10 f. m.—2 e. m.; öfriga tider för herrar. Rikstel. 38 14. Allm. 93 43.

Petris Hafremjöl och Hafregryn - -
äro odisputabelt förfarande de erkändt bästa, och billigaste, i handeln förekommande.
Hafremjölet
förordas särskildt af Herrar Läkare
Köpare torde noga observera etiketten
A. Wilh. Petris Grynfabriks A.-B.
— Kungl Hofleverantör —
Hvetlanda.

Kurs i Klädsömnad.
Grundlig undervisnig i mönsterritning, tillskärning, profning af skicklig lärarinna. Eleven syr endast eget arbete. **Obs.!** Profningsstomme efter hvars och ens kroppsform, afsedda för eleven att profva på. Lektionstid 11—3. Grefturog. 30 B, 3 tr. A. T. Ö. 43 82.
Selma Wahlgren.

Guld kan ingen göra, men god förtjänst erhåller hvarje agent hos *John Fröberg, Finspong!*

På Världsutställningen i Liège 1905 tillerkändes ÖSTLIND & ALMQUIST, Arvika,

Diplômes d'honneur (Guldmedalj och särskildt hedersdiplom)
för **Flyglar, Pianinon** och **Orglar.**
Alla firmans utställda instrum. inköptes af k. direktionen för världsutst. lotteri.
Lager- och Filialexpositioner:
Göteborg, Kungsg. 15. Stockholm, Vasag. 50. Malmö, Baltzarsg. 10.
Begagn. tagas i byte. Begar priskurant.
Öfver 12,000 instrum. levererade.

Lektioner i Linnesömnad.
(äfven blusar, barnkläder etc.)
Praktisk metod, utan tråckling. Hvarje elev disponerar en symaskin.
Karin Egnér Eva Egnér.
Styrmansg. 21, 2 tr. Rikst. 35 30. Allm. tel. 210 04.

DEN FRISKASTE och Angenämaste är F. Paulis ELECTA Eau de Cologne

Ser ut så här

Schweizer Siden är **bäst!**
Begär prof på våra **nyheter** för **våren** och **sommaren** till **klädningar** och **blusar: Habutai, Pompadour, Chiné, Rayé, Voile, Shantung, St. Galler Stickerei, Mousseline** 120 cm. bred, från 95 öre metern, i svart, hvitt, enfärgadt och kulört.
Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger **direkt till privatpersoner, porto- och tullfritt** till bostaden.
Schweizer & Co., Luzern S 4 (Schweiz),
Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

Värk.

Likasom lämplig behandlig med Salubrin visat sig vara synnerligen verksam mot *värk* och *obehag af yttre skador*, likaså har Salubrin befunnits vara ett godt medel mot *tandvärk, reumatisk värk, magplågor* m. m. Dock får man icke uraktlåta att iakttaga bruksanvisningens föreskrifter om, huru det i hvarje särskildt fall bör användas, enär intet medel kan medföra den därmed åsyftade verkan om det icke användes på ändamålsenligt sätt.

Salubrin tillhandahålles i Parfym-, Speceri- och Färgaffärer. I parti hos

Geijer & C:o, Stockholm.

LÄKARERÅD

ENHVAR af Idun:s läsare äger att å denna afdelning erhålla fria läkarråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift till »Till Iduns läkare»

21-årig skånska. Se svar till E. C—r i detta nummer.

Bekymrad jämtländska. Se svar till La Mere 1) i n:r 8. Kommer nog att fortsätta ännu några år. Tvålsorten likgiltig.

J. A. 1) Se svar till Femtiotvåårig fru i n:r 6. 2) Se svar till småskollärarinna i n:r 6. 3) Nej.

Orolig moder. 1) Ja, det kan mycket väl vara förhållandet. 2) 3—4 månader. 3) Nej knappast. Drick 1/2 glas kallt vichyvatten allt emellanåt.

Margits mamma. Ni bör hos läkare skaffa er sublimatättika (1:300) till tvättning hvar'e kväll och amidsalva (10 %) till ingnidning på mornarna.

Maria N. Dylika kroniska, svåra eczem fordra behandling af läkare, helst specialist. Jämför i öfrigt svaret till Vetgirig 4) i n:r 4.

Norrländska. 1) Ni kan de närmaste 5—6 veckorna använda Blaud's järnpiller (4 piller 3 gånger dagligen). Dock är här vid lag en längre tids hvila hufvudsaken. 3) Ja, naturligtvis är detta den egentliga orsaken.

Anna 35 år. 1) D:r Alins adress är Sturegatan 50. 2) 3 à 4. 3) Nej. 4) Nej. 5) Det kunna vi ej säga, men åtminstone ej särskildt mycket.

M. 24 år. Oss veterligt finnes icke något medel därför.

Wivi. Se svar till La Mere 1) i n:r 8.

Bekymrad. Ni torde behöfva en tids benandling (troligen med luftinblåsningar) hos läkare.

Nygift kvinna. Han måste naturligtvis personligen vända sig till läkare i och för undersökning, ty på orsaken beror, om något kan göras eller icke.

G. v. S—n. Se svar till La Mere 1) i n:r 8.

Lajla. 1) Se svar till La Mere 1) i n:r 8. 2) Nej. 3) Nej, det kunna vi ej.

E. C—r. Sjukgymnastik med därför afpassade rörelser enligt föreskrift af läkare, som haft tillfälle att undersöka eder.

Ung fru. Utsikterna till förbättring bero naturligtvis helt och hållet på orsaken. och denna kunna vi icke utan undersökning afgöra, då ju densamma kan vara af olika slag.

19-årig flicka. Se svar till 24 år 1) och 2) i n:r 9.

Ung flicka. 1) Se svar till La Mere 1) i n:r 8. 2) Ja, om denna beror på blodbrist, och i så fall är det naturligtvis 3) denna, som skall behandlas. 4) Ja.

Adèle. 1) I så fall vore väl Nybro lämpligast, och denna kurort torde väl lämpa sig äfven för 2). Utsikterna för ägghvitans botande bero helt och hållet på orsaken till densamma.

Maj 21 år. Se svar till La Mere 1) i n:r 8.

Z. 1880. Se svar till Tröstlös i n:r 3.

D:r —d.

AKTIEBOLAGET STOCKHOLMS DISKONTOBANK

uthyr

brand- o. dyrkfria förvaringsfack

för år eller kortare tid i olika storlekar från 15 kr. för år.

TIDSFÖRDRIF

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:r 13.

CHARADEN: Höns-hus.

DIAMANTGÅTAN: 1) M, 2) res, 3) Herta, 4) renkalf, 5) Merkurius, 6) startar, 7) alias, 8) fur, 9) s.

NAMNGÅTAN: Vilhelmina: Sif, Johan, Hillevi, Botilda, Susanna.

ARITMOREMET: gå, se, bo, Åre, nog, gås, torg, tråg, Stångebro.

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA:

Cyril. Interiör och stil förtjänstfulla, det reala innehållet dock allt för obetydligt. Detta således ej — men välkommen åter!

Ragnar Röd. Reflexionerna i edra »reflexionsdikter» äro ju af det allra utslitnaste poetiska växelmyntslaget. Lödigare metall måste det till!

Vini. Naturligtvis får samma person gärna täfla på både prosa- och poesiområdet. Hur mycket 3 spalter i Idun motsvara i manuskript, är ju helt och hållet beroende af vederbörandes piktur. Bäst alltså att själf göra en ungefärlig beräkning, hvilket ej är konstigt, om man summerar bokstäfverna i ett tiotal tryck- och skrifrader.

M. J—n. En censur af den art, ni föreslår, för tidningarnas annonsafdelning, skulle leda till de betänkligaste konsekvenser och allt för illa strida mot desses uppgift att — naturligtvis inom gränserna för laglighet och sedlighet — vara en för alla öppen opartisk affärsförmedlare.

A. Lukkien. Evangeliska Fosterlandsstiftelsens förlagsexpedition eller E. J. Ekmans förlagsexp., Stockholm.

EXPEDITIONENS BREFLÅDA:

»Alva L.» De begärda n:r kunna erhållas för 50 öre.

»Maj 1906», Sundsvall. 3:45 pr gång. Likvid i postanvisning.

Prisbelönt med guldmedalj vid världsutställningen i Liége.

»MUM», basta kraftnäring för barn. Intyg. om förord från legitimerade läkare och barnasyler. Svenskt fabrikat tillverkadt under kontroll af D:r C. Setterberg. Fritt från stärkelse och cellulosa och hvarje för dibarn skadligt ämne. Säljes i stora burkar om 400 kcm. till kr. 1.75 hos apotekare och handlande

A. W. Fristedts Fabr. A.-B., Stockholm.

Tillkännagifves.

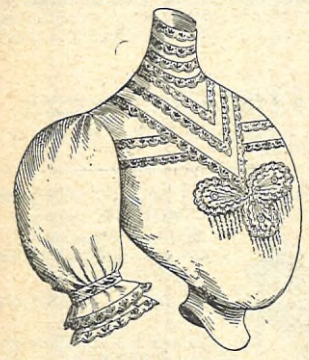

»Margareta»
Pongesiden, rikt spetsgarnerad.
Kr. 11.25.

För att tillgodose ett länge kändt behof hafva några af Wiens förnämsta fabriker inom Dambeklädnadsbranchen beslutit hålla lager i Stockholm af senaste nyheter och torde det näppeligen behöfva påpekas hvilka fördelar allmänheten vinner genom att köpa från undertecknade enär alla mellanhänder bortfalla och sålunda ett betydligt billigare pris ernås. Härtill kommer ätven att vi erbjuda det allra nyaste långt innan butikerna erhålla samma. All försäljning mot postförskott eller efterkraf. Ombyte sker beredvilligast. Katalog gratis franko. Ur vårt rikhaltiga lager bedja vi särskildt få framhålla vidstående blus samt följande artiklar:

Elegant spetsgarn., Linne-Blus, halfkorta ärmar à kr. 7.50.
Elegant spetsgarn. Battiste-Blus halfkorta ärmar à kr. 7.50.
Elegant broderad Battiste-Blus à kr. 5 25.
Elegant broderad engl. Lawn-Blus à kr. 5.25.
Elegant spetsgarn. Batt. halffärdig Robe (d. v. s. kjolen öppen bak, tyg och spetsar till stilenligt lif) à kr. 15 95.
Elegant spetsgarn. Linne-tunique, halffärdig Robe à kr. 15 95.
Elegant spetsgarn. Linne Promen. halffärdig (fotfri) Robe à kr. 13.45.

Allt ofvanstående hvitt-kulört drager 14 dagar längre att leverera. Linne i färger såsom ljusblått, grått, rödt etc. kostar extra för Blus kr. 1.50 och Robe kr. 4.50, lös Kjol kr. 3 enär i kulört endast bästa kvaliteter kunna användas.

Underblusar 1:a satin med krage och ärmar kr. 1.95.

Underblusar battiste spetsgarn. utan krage och ärmar kr. 1.65, hvitt, beige, ljusblått och skärt.

Snörlif 1:a satin, garant. välsitt. för slanka »Vienna I» à kr. 4.— såväl som fylligare personer, ljusblå, hvit, skär, beige »Vienna II» à kr. 3 —

1:a handarbetade Damsnörkängor, svart boxcalf, chevreaux kr 11.90. 1:a handarbetade Damsnörkängor brun chevreaux kr. 13 90. Högeleg. Damsnörkängor, bästa handarbete, skefva bottnar engl. ell. prom. klack, speisig eller rund tå, svart chevr. med lacktåhätta kr. 15.50. D:o brun chevr. kr. 16 75. D:o hellackbesätts kr. 16 75. Knäpp-, 50 öre dyrare. Uppgif n:o eller medsänd mått eller begagnad sko. Strutsplymboor, hvita, svarta, grå; alla prislägen. 1:a Handskläd. och sidenskärp från 1 50. d:o resår från 3.—

Wiener-Engroshuset, 36 G:la Kungsholmsbrogatan, Stockholm.

SUNLIGHT Tvål

Alla som tvätta med SUNLIGHT TVÅL hafva glädjen och tillfredsställelsen att vara färdiga med tvätten tidigt på dagen och att hafva utfört arbetet väl. Fullständig bruksanvisning omkring hvarje stycke.

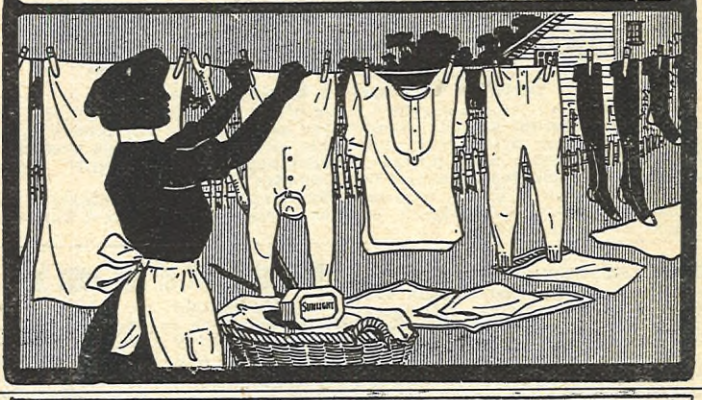

36 Hedersdiplomer & Guldmedaljer.

Cibils

Världsberömda flytande köttextrakt.

Finnes att tillgå hos de flesta Herrar specerihandlande öfver hela världen. Utförlig bruksanvisning för »Cibils» mångsidiga, praktiska och i bruket billiga användning medföljer hvarje flaska.

Sommarkurserna

taga sin början den 6 juni vid Göteborgs Handelsskola, Erik Dahlbergsgatan 2, midt emot K. F. U. M., *i dubbelt italienskt bokhålleri, räkning, välskrifning, stenografi, maskinskrifning, språk m. m.*

Manliga och kvinnliga elever emottagas.

Institutet förfogar öfver framstående lärarekrafter, för språk äfven utlänningar.

Skolan är behjälplig att anskaffa platser åt sina elever.

Höstterminen börjar den 7 september.

Bref besvaras och prospekt sändas kostnadsfritt på begäran.

Göteborg i mars 1906.

KARL O LINDEBERG,
skolans föreståndare.

Rikstelefon 31 61.

Oöfverträffad 50 öres Tvål

Försäljes af Parfym- och Speceri-handlande.

Generalagent i Sverige för Parfumerie 4711, Köln, Emil Boström, Stockholm.
Telegramadress 4711. Riks-Telefon 4711. Allm. Telefon 4711.

Tidaholms Fantasimöbler

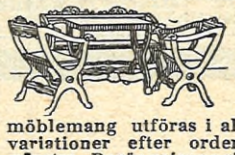

rikhalt. urval i forn. stil. Fullst. rumsmöblemang utföras i alla olika variationer efter order. Mod. mönster. Begär prisuppgifter från Tidaholms Bruks Aktiebolag, *Tidaholm*. Försäljningsmagasin, Beridarebansg. 27, Birger Jarlsg. 1, Stockholm.

En besparing af mer än halfva utgiften för tvål.

Finaste öfverfettade 50-öres tvålar erhålles à 85 öre pr originalkartong om 5 tvålar, om de köpas direkt å Kölnerlagret, 24 Smålandsgatan, Stockholm (öppet 9—6,30). Äkta Farina Eau de Cologne, holländsk Cacao och tvätttvål till partipriser. Begär priskuranter.

Ärade fruar!

Verkligt helfet, lagrad ost af egen tillverkning, 4 till 10 kgs vigt säljes à 1,45 pr kg., mot efterkraf från Kyrkängens Mejeri, Elgarås.

Nanny Johansons Damfrisering

26 Biblioteksgatan 26

rekommenderar sig i ärade damers hågkomst. OBS.! Manicure. Tel.: 269 25.

Dröj ej att börja använda

A. B. LINGONS, Göteborg,

SYLT & SAFT.

Högsta kvalitet Billigaste pris. Finnes i hvarje Speceriaffär.

Patent. **Hafregryn.**

Gyllenhammars

För närvsjuka och blodfattiga äro GYLLENHAMMARS pat. Hafremjöl och Hafregryn utmärkta. Gyllenhammars Barnkraftmjöl — det bästa för barnen.

Prenumerera på Idun

SVEA HAFREGRYN

förhindra mången sjukdom.

Prenumerera på Barngarderoben.

PLATSSÖKANDE

EXAM. småskolelärarinna önskar under sommaren plats på landet, att undervisa i vanliga skolämnen, målning och handarbete. Är villig deltaga i hushållet och hvad som förekommer. Svar till »I. K., 1885», Julardo p. r.

KVINNLIG sjukgymnast, musikalisk, språkkunnig, med goda betyg och rek. önskar med snaraste plats i god familj mot fritt vivre. Svar till »C.», Iduns exp. f. v. b.

Exam. massös
med goda rek. önskar plats. Svar till »H. B.», p. r. Falun.

SJUKSKÖTERSKA önskar privatvård för längre tid. Aflöning ej efter taxa. Adress »H. P.», Sätra fabriker p. r.

FÖR att utbilda sig i inom ett hem förefallande göromål önskar flicka från landet plats i präst- eller annan familj. Lön fästes mindre afseende, men väl på ett godt bemötande. Svar märkt »H. I., 20 år», Nerikes Allehandas kontor, Örebro. f. v. b.

EN bättre flicka önskar i slutet af April eller 1 maj komma i ett godt hem att mot fritt vivre vara frun behjälplig med inomhus förekommande göromål. Är kunnig i sömnad, van vid barns vård. Önskar anses som familjemedlem. Svar emotses tacksamt inom 8 dagar till Anna Carlin, Hörby.

UNG, bildad svenska, som 1½ år för språkstudier vistats i Hannover och afgt examen i tyska önskar plats i stad familj eller som ressällskap. Undervisar i musik (Rich. And.) och målning. Svar till friherrinnan von Manuffel, Hannover, Lavesstr. 32.

PLATS som hjälp och sällskap för äldre dam eller att vårda större barn önskas af ung flicka. Svar utbedes till Vesterborgs Egendoms & Tjänstebyrå.

GODA hushålls- och barnfröknar, lärarinnor m. m. till familjer finnas anvisade å Inack. Byrån, Norrköping. Fikastel. 9 16.

UNG 22-årig, bättre flicka, enkel och språkslös, önskar plats i bättre familj på landet. Kunnig i alla inom hus föref. göromål. Betyg finnes. Svar till »Flitig» Södra Tidningskontoret, Södermalmstorg.

ENGLIG flicka, van och kunnig i ett hems skötande, önskar plats att förestå ett hem, eller ock vara husmoder behjälplig. Svar till »Tacksam L.», Iduns exp.

UNGÅRIG flicka af god familj önskar hos vår plats att mot fritt vivre lära sig hushåll i familj. Är villig deltaga i alla husliga göromål. Svar till »A. », Gräfveby p. r.

En engelsk dam önskar plats i familj. Goda ref. Svar till »Beatrix», Iduns exp.

GARDINNEPLATS hos ungherre eller enkeman sökes till våren af en musikalisk, ordentlig och stadgad flicka. Svar »God plats», Iduns exp. f. v. b.

Utbildad barnsköterska

att sköta spädbarn, önskar plats i familj för att sköta barn eller gå hushållet tillhanda. Svar till »Barnkär A. Iduns exp. f. v. b.

26-årig flicka

kar göra sig nyttig i ett godt trefligt hem. Har några år förestått hushåll i familj på landet. Prima Svar emotses tacksamt inom 8 dar till »Maj», p. r. Nor.

30-årig änkefru, som förestår ett karlshem önskar under juni, juli, två månader på grund af ägarens ovaro på tjänsteresor sysselsättning genom i naturskön trakt. Är villeltaga i förefallande göromål inom Vid lön fästes mindre afseende. till Iduns exp. under märket växling.»

SVÄLLSVAN, bildad, plikttrogen flicka, söker plats. Ordningsvan, sparsam. Svar »Ej rädd för arbete» under S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

Ung, bildad norrländska, kunnig i matning, bakning, sömnad, nandarbete i öfrigt alla i hemmet förekommanda sysslor, önskar god, vänlig plats i familj eller som husföreståndarinna åt man person. Goda betyg och rekommendation från genomgången kurs i husmodersk skola. Svar till »Maj 1906», Hvetsvall p. r.

Ung, bildad flicka

önskar i vår plats att gå frun tillhanda. Svar till »April 1906», p. r. Iduns exp.

BADEN. Villa Hertha, högt, solrikt läge, 4 min. från Kochbrunnen. Trevliga rum, utmärkt vivre, hel inackordering Mk. 4:50 — 7 — pr dag. Tyska, engelska o. franska talas (ej nödvändigt). Rodway-André.

En flicka önskar inackordering under sommaren i godt hem i naturskön högt belägen trakt i Norrland. Helst där ungdom finnes. Svar med pris torde snarast insändas till »21-årig lärarinna», Iduns exp., Stockholm.

Pensionat Karlslund,

beläget ¼ mil norr om Rättviks station, med högt läge, omgifvet af skog, emottager inackorderingar hela året. Soliga, vackra rum. Förfrågningar besvaras under adress Pensionat Karlslund, Sjurberg, Rättvik.

Sommargäster.

I vacker trakt af Södra Dalarne kunna sommargäster erhålla god inackordering. Deladt rum om så önskas. Läget invid lifligt brukssamhälle, 2 min. väg från järnvägsstation. Obs.! Ångbåtsförbindelse. Svar märkt »Sommargäster», Solhyddan, Avesta.

Inackordering

erhålles på högt belägen herrgård i Värmland. God husmanskost, barrskog, fiskrik sjö, kräftfiske. Hushållselever mottagas. »I. M.», Karlstad p. r.

I TREFLIGT hem på landet erhålla några unga flickor inackordering för att lära sig hvad som behöfves i ett hushåll, äfvensom sömnad, handarbete och väfnad. Pris 45 kr. i mån. Svar före 15 april till »K. H.», Vifstavarf, p. r.

Sommarinackordering.

Å den naturskönt belägna villan Soliviken i Vermland med lätta kommunikationer nära Venern, station och stad erhålles god, hemtreflig inackordering för längre eller kortare tid. Som rekreations- och hviloplats särskildt lämplig genom sitt härliga läge i barr- och löfskog. Referenser på begäran. Vidare meddelar fru Signe Westerdal, Alsters station.

Inackordering.

På naturskön, vid barrskog och sjö belägen egendom i Södermanland finnes nu eller till sommaren plats för tvenne hushållselever och några andra unga flickor. Ungdom finnes. Svar till Fru Tora Anander, Dalby, Bettna.

PENSIONAT i Paris. Mlle M. Borglund, 15 Rue Saussier Leroy, Paris (17:e). Nära Triumfbågen. Exam. fransk lärarinna. Bästa referenser i Stockholm och Paris. Kommissioner för damtoiletter mottagas.

Summer in England.

Wanted by a married couple, who are spending the summer on the prettiest part of the Thames, a young Swedish girl as paying guest, to learn English and share their home. References required and given. Apply Eric, 14 Henrietta Street. Covent Garden London.

EN liten lärarefamilj, man, hustru och en sexårig gosse önska inackordering (två rum och full kost) nära skog med högt läge i norra eller mellersta Västergötland. Svar med pris och referenser till »Vestgöte» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

FAMILLE Parisienne Distinguée habitant beau quartier très salubre reçoit quelques jeunes filles désirant apprendre le français ou étudier les Arts. Coût confortable Références données et demandées. Mme Rey, 5 Avenue de la Bourdonnais.

I PRÄSTGÅRD med högt hälsosamt läge mottagas inackorderingar. Vidare upplysningar gen. Norra Inackorderingsbyrån, Stockholm. Riks 85 65. Allm. 111 87.

Konfirmationsundervisning.

Konfirmander emottagas till undervisning under sommaren af undertecknad. Bengt Oléen, kyrkoherde. Gladsax prästgård, Jerrestad (Skåne).

Lampetter
af mässings- eller kopparplåt 30×45 cm. med 2 ljushållare, drifna för hand i vackra, antika mönster, à 20 kr. paret, fritt lev. pr järnväg, eller post inom Sverige. 1:a pris vid Östergötlands läns hushålln sällskap utställning i Linköping 1906. **Slöjdmagasinet, Linköping.**

Pensionat für junge Mädchen

zur sprachlichen u. wissenschaftlichen Ausbildung, freie Teilnahme am Unterricht im Seminar für Erzieherinnen. Ausführliche Prospekte gratis.
Halle a. S., Harz 13. R. Mayer, Pastor em.

Handväfda Linneväfnader.

Duktyger, handdukar, lakanslärft, näsdukar m. m., köpas bäst och billigast från Kungsäters Linneväfveri, Kungsäter. Katalog och profver gratis och franko.

Om en postanvisning

à kr. 1.30 jämte 30 öre till porto insändes till **John Fröberg, Finspong,** erhållas franko 100 stiliga Påskbrefkort.

Hemväfda

gardiner, mattor, dukar och möbeltyger billigast i *Hush.-Sällsk. Slöjdmagasin, Kalmar.*

Banyuls Trilles.

Ett aptitgifvande, magstärkande vin, afsedt för konvalescenter och svaga personer i allmänhet. Rekommenderadt af många hrr läkare.
Pris pr butelj kr. 3,50 hos
HÖGSTEDT & C:o,
Stockholm, 32 Regeringsgatan.

Joko! Hvad skall jag använda till min Stortvätt?

Chromol såpan är bäst!

Prenumerera på Idun.

SVENSKA KURORTFÖRENINGEN

Bie Vattenkuranstalt. Kneippbad. Skogsluft. Enkel och sträng lefnadsordning. Läkare: *Astley Levin,* Sthlm.

Borgholm Bad- o. rekreationsort med sydländskt öklimat. Utmärkta hafsbad. Tidsenlig utrustning. Billiga kommunikationer. Läkare: *Joh. A. Andersson,* Sthlm.

Båstad Hafsbad o. kurort. Friskt läge, härligt klimat, bland de mildaste i Sverige. Naturskönaste omgifningar. Läkare: *Christer-Nilsson.*

Dalarö Hafsbad. Välk. kur- o. rekreationsort. Naturskönaste läge; hälsosamt klimat. Gyttje-, tallbarrs-, kolsyrebad etc. Kallvattenkur; sjukgymnastik, elektricitet, hypnot. beh. Läkare: *A. Hiller,* Sthlm.

Djursätra Brunn. Lugnt och stilla. Högt o. fritt läge. Järnkällor. Alla vanliga badformer. Omsorgsfull massagebehandling. Billigt. Läkare: t. f. prof. *M. Ramström,* Uppsala.

Eda Skogssanatorium o. järnkälla i en af Vermlands skönaste trakter. *8 km. fr. norska gränsen.* Vidsträckta skogar. Vanliga badformer, spec. gyttjebad. Postadr.: *Charlottenberg.* Läkare: *G. Grill,* Avesta.

Fiskebäckskil Hafskuranst., 5 km. söder om Lysekil. Billiga lefnadsomkostnader. Läkare: *I. Söderholm,* Fiskebäckskil.

Grennaforssa Brunn o. bad å småländska höglandet vid stambanan. Idyllisk natur, barrskog, sjö. Bostäder i brunnsparken. Berömd järnkälla. Adr.: *Moheda.* Läkare: *A. Hygerth.* Sthlm.

Helsjön Gyttjebad o. kuranstalt. Alla brukl. badformer, spec gyttje-massagebad. 1:a kl. restauration. Naturskön barrskogstrakt: Ren o. hög luft. Postadr.: *Horred.* Läkare: *Emil G. Aspelin,* Sthlm.

Hjo Vattenkuranstalt. Öppen juni —aug. Sundaste läge i den förtjusande Guldkroken vid Vettern. Tidsenligt badhus. Komfortabla bostäder. Läkare: Professor *V. Hultkrantz,* Uppsala.

Kneippbaden Sommar- och vinterkurort. Alla kalla och varma badformer. Kneippsk kallvattenkur. Luft- och solbad. Läkare: *Johan O. A. Bergqvist,* Kneippbaden.

Lannaskede Hälsobrunn och badanstalt. Härligt läge i skogrik trakt i Småland. Järnkälla. Alla brukliga badformer. Kneippbad. Läkare: *O. Sundell,* Hvetlanda.

Loka, vid Bergslagernas järnväg. Säsong 8 juni—6 aug. Naturskönt läge i högtliggande skogstrakt. Berömda gyttjebad jämte alla vanliga badformer. Läkare: *I. Hedenius,* Sthlm.

Lundsbrunn Hälsobrunn o. badanst. Högt och torrt läge i naturskön trakt nära Kinnekulle. Vidsträckta parker. Berömd järnkälla. Billigt. Läkare: *E. Pontén,* Göteborg.

Lyckorna Hafsbad- och klimatisk kurort i härlig natur å vestkusten, kransad af yppiga, skogsklädda höjder. Läkare: *M. Blumenthal,* Sthlm.

Lysekil Klimatisk kur- o. rekreationsort. Utmärkta gyttje-, kreuznacher-, half- och hafsbad, sjukgymnastik, massage. Tidsenliga anläggningar, billiga priser. Läkare: Professor *A. Wide,* Sthlm.

Marstrand ("Nordens Madeira"). Hafskuranstalt med utmärkta bad, spec. gyttjebad, goda kommunikationer, billiga lefnadsomkostnader. Läkare: *J. Bauman,* Marstrand.

Medevi Sveriges äldsta kuranstalt med äkta gammalsvensk stämning och trefnad. Berömda järnkällor med radioaktiv utstrålning. Säsong 6 juni—18 aug. Läkare: *G. A. Alvin,* Medevi.

Mörsil Sanatorium för bröstsjuka, Jämtland. Öppet året om Ren, stärkande fjälluft. Lätta kommunikationer. Första klass bord. Tidsenligt badhus. Elektr. belysn. Läkare: *T. Horney,* Mörsil.

Mösseberg Vattenkur. o. sanatorium, 1,100 fot ö. h. Nauheimerbad med flyt. kolsyra, elektr. ljusbad. Säsong: 26 maj—25 sept. Postadr.: *Falköping—Ranten.* Läkare: *Fr. Odenius,* Sthlm.

Nybro Brunn- o. badanstalt. Alla brukliga badformer. Starka järnkällor. Hälsosamt klimat. Härlig barrskog. Goda kommunikationer (29 km. från Kalmar). Billigt. Läkare: *H. Wållgren,* Sthlm.

Porla Brunn. Berömda, kraftiga järnvatten. Fullst. badanstalt. I termin: 1 juni—1 juli; II termin: 5 juli—2 aug. Postadr.: Porla. Läkare: Lifmedicus *E. O. Lidin,* Sthlm.

Ragunda Vattenkuranstalt och hälsokälla i östra Jämtland Vackert läge vid den härliga Hammarsforsen, mildt klimat. Postadr.: *Hammarstrand.* Läkare: *G. Holmgren,* Sthlm.

Ramlösa välkända brunnar och bad. Järnkälla; Neuenahr-liknande alk. källa. Dietisk beh. af socker-, gikt- och njursjuka. Afmagringskurer. Öfverläkare: *E. Landergren,* Sthlm.

Ronneby Brunn. Starkaste järnkällor; massage-, ljus-, hafsbad m. m.; kallvattenkur, diet. beh. af sockersjuka, gikt, fettsot. Läkare: *J. Sjöqvist,* Sthlm. Ensk. praktisera prof Lindfors, Petrén, Elfstrand.

Ryd Sanatorium och kneippkuranstalt. Naturskönt läge. Barrskog och insjöar. Lugnt o. stilla. Läkare: *H. V. Kindblom,* Ryd.

Saltsjöbaden invid Stockh. Öppet hela året. Fullständigt & modernt; egen pensionatsafdeln.; diet. beh. af sockersjuka o. dyl. Allt under samma tak. Läkare: *Emil Zander.*

Storlien Högfjällssanatorium o. turisthotell i Jämtland. Härligt läge 2,000 fot öfver hafvet. *Ej* lungsotspatienter. Läkare: *E. J. Almqvist,* Mörsil.

Strömstad Hafskuranstalt. Skyddadt läge. Mildt hafsklimat. Berömda gyttjebad. Järnkälla. Säsong 1 juni—15 sept. Läkare: *A. Berghel,* Sthlm.

Styrsö Hafsbad i Göteborgs skärgård. Mildt och jämnt klimat. 45 minuters inomskärsresa från Göteborg med bolagets ångare Styrsö I & Styrsö II. Läkare: *P. Silfverskiöld,* Göteborg.

Särö Hafsbad och kurort. Rik vegetation, vidsträckta och härliga promenader med utsiktsplatåer. Öppen året om. Tågförbindelse med Göteborg 18 ggr dagligen. Läkare: *L. Wolff,* Göteborg.

Sätra Brunn. 1½ mil från Sala. Stillhet, enkelhet. Barrskog. Gyttjebad, gymnastik, massage; 6 underläkare; kvinnlig sjukgymnast. Öppen 11 juni—11 aug. Läkare: *R. Friberger,* Uppsala.

Söderköping Brunn och bad. Fullst. brunns- & badkur. Sjukgymnastik o. massage. Enkelt lefnadssätt. Tidsenliga bostäder. Läkare: *Sven Wallgren,* Sthlm.

Södertelje Nybyggdt badhus o. societetshus. Sol- och luftbad. Hafsbad. Läkare: *A. Afzelius,* Sthlm. För massage och gymnastik: d:r *N. Wennström,* Sthlm.

Tranås Vattenkuranstalt, öppen året om. Alla varma och kalla bad. Fullständig kneippbehandling. Mild och ren luft. Naturskönt läge, vidsträckt barrskog. Billiga priser. Läkare: *H. Tham,* Tranås.

Trosa Bad- och sommarvistelseort. Naturskönt läge. Ren och stärkande luft. Utmärkta varm- och saltsjöbad. Läkare: *G. Kjellman,* Trosa.

Ulricehamn Sanatorium och vattenkuranstalt. Öppet året om Härligt vidsträckt skogsområde. 1,135 fot öfver hafvet. Läkare: *M. Matell,* Göteborg.

Varberg Hafsbad och gyttjebadanstalt. Bästa hafsbad, spec. gyttjebad. Billiga afgifter och lefnadsomkostnader. Läkare: Lifmedicus *Emil Jacobson,* Sthlm.

Visby Vattenkuranstalt och klimatisk kurort. Mildt klimat långt ut på hösten. "Ruinernas och rosornas stad". Läkare: *Karl Kallenberg,* Sthlm

Öregrund Hafsbadanstalt. Härligt, friskt läge. Goda och billiga lefnadsförhållanden. Litliga ångbåtskommunikationer. Gyttje- & Nauheimerbad. Läkare: *Hj. Wallén,* Öregrund.

☛ **Medicinska förfragningar** besvaras af resp. läkare och för **närmare upplysningar** hänvisas till den af Sv. Kurortföreningen utgifna publikationen "Svenska Bad- och Kurorter" (tillgänglig i bokhandeln) och till de olika kurorternas prospekt, som erhållas genom kamrerarekontoren samt Svensk Bad- och Turisttidning och Svenska Turistföreningen, Stockholm.

D:r Kleens

(ett-åriga) kurs för damer i
Massage och Sjukgymnastik
börjar måndagen den 1 okt. kl. 11 f. m.
N:o 15 Klara södra Kyrkogata, 2 tr. upp.
OBS.! Prospekt begäres helst under adress Saltsjöbaden.

Tandläk. Elias Widfond,

25 Regeringsgatan 25,
insätter artificiella tänder. Plomb. med guld, amalgam o. emalj. A. t. 10267. Moderata priser.

Dambindlar med och utan livband à 1.75, 1.50 pr dussin mot efterkraf. Fru Leopold Sjöberg, Norrköping.

Hårborttagaren.

Befriar genast från missprydanda hår eller skägg. Pris kr. 2.50 + porto pr ask.

Före begagnandet. Efter begagnandet.

Tekniska General-Depôten,
Riddaregatan 15, Stockholm.

Fräkenpomada

är det *enda absolut säkra medel* att snabbt och utan obehag borttaga *fräknar, lefverfläckar* och *solbränna* samt göra den *fulaste hy hvit* och *vacker*.

Ofelbar verkan garanteras.

Fräkenpomadan innehåller inga för hyn skadliga beståndsdelar,
Många intyg och tacksamhetsbref från hela Skandinavien.
Pris 3 kr pr burk. Expedieras emot postförskott eller efterkraf.

Tekniska General-Depôten Stockholm,
15 Riddaregatan 15.

Schweizerbroderier.

Hvita broderade Remsor, Väfnader, Spetsar m. m. Absolut största urval, billigaste priser Rikt profsortiment till landsorten.

Broderiaffären,
24 Kommendörsgatan, 1 tr.
(Hörnet af Sibyllegatan).

HERM. MEETHS STOCKHOLM.

NU INKOMNA!
Stort urval af
Kul. Sidenband
blommiga och skottska.
PROFVER sändas till landsorten på begäran.

3 ORD och BILD 3

Tredje häftet inneh.:

Solnedgång Ludvigsberg.) O'jemålning af *Eugène Jansson*. — Lommar. Oljemålning af *Bruno Liljefors*. — Agnes Bernauer. Af *Carl Behrens*. 6 bilder. — Hjärtesorger. Af *Gustaf Ullman*. — »Lifstro». En älskandes visa. Af *Fredrik Vetterlund*. — Om patriotismen. Af *Gunnar Hazelius*. — David-motivet hos Michelangelo. Af *Osvald Sirén*. 10 bilder. — Från Stockholms teatrar. Af *Carl G. Laurin*. 5 bilder. — Oscar Levertins »Kung Salomo och Morolf». Af *Johan Mortensen*. — Insända böcker.

Nyss utkommit i bokhandeln:
3 ORD och BILD 3

Rudholms Kakelfabrik
Norrköping.

Enkla och dekorativa kakelugnar i modern smakriktning. Ill. priskurant på begäran.

OLAUS OLSSONS KOLIMPORT-
• AKTIEBOLAG •
— Etableradt i Stockholm 1880 —
1:a Anthracit
Hushållskol ▬ Cokes ▬ Briketter
Allm. Telefon 8 68, 47 35, 47 36. Rikstelefon 1 79, 66 10.

4 Kronor och mera pr dag.

Hemarbet-Stickmaskin-Sällskapet. Personer sökas, såväl män som kvinnor att sticka på våra maskiner. Enkelt och lätt arbete hemma under hela året. Förkunskaper ej nödvändiga. Afstånd af ingen betydelse. Vi köpa arbetet.

Th. Swahn & C:o Malmö, Östra Kajgatan 5.
Ombud för Stockholm: **Fröken Signe Sjögren, Birkagatan 18,**
Rikst. 97 51.

Handarbetets Vänner.

Handarbetskurs för lärarinnor anordnas 3 maj—7 juni.
På begäran anordnas en extra feriekurs i väfnad såväl praktisk som teoretisk 15 juli—1 Sept.
Anmälningar emottagas å
Föreningens byrå, Birger Jarlsgatan 5.

Karlskoga praktiska skola
för kvinnor — tidsenlig praktisk läroanstalt — börjar sin 14:de lärokurs den 15 maj 1906.

ÄMNEN: huslig ekonomi: matlagning, servering, bakning, hushållslära, trädgårdsskötsel; sömnad: fruntimmers- och barnkläder; linnesömnad; väfnad: vanlig och konstväfnad; slöjd: allt slags konstsömnad, broderier, läderplastik, träsnideri, målning m. fl.; glansstrykning; bokliga läroämnen: svenska, tyska och engelska språken, bibelkunskap, skrifning, räkning, enkelt och dubbelt bokhålleri m. fl. Valfrihet, god tillsyn, billiga omkostnader, ovanligt naturskönt läge mellan skog och sjö. Undervisning af 12 kompetenta lärarinnor och lärare. — Skolan för män öppnas 1 nov. Skolornas årliga elevantal c:a 300. Svar och program mot dubbelt porto. — Rikstelefon. — Adress: Karlskoga.
Joh. Lindholm.

Husqvarna Velocipeder

stå fortfarande främst i fråga om
Styrka och **Lättgående**
hvarpå bland annat den stadigt stigande omsättningen utgör ett talande bevis. Tillverkningen är den utan jämförelse största i Skandinavien. År 1905 såldes inom landet c:a 5,000 Husqvarna-velocipeder.
Guldmedalj i Paris 1900 och högsta utmärkelser vid sedermera hållna inhemska industriutställningar. Priskurant för 1906 på begäran gratis och franko.
HUSQVARNA VAPENFABRIKS AKTIEBOLAG, Husqvarna.

OXO BOUILLON

FRA
KOMP. LIEBIG
FLYDENDE. TIL ØJEBLIKKELIG ANVENDELSE.
2 Teskefulde Extrakt til en Kop varmt Vand.

HOTELL PRIMAVERA,
Via Veneto, Rom.
Innehafvare: Castelli & Atzel.
1:sta kl. Familjehotell, beläget midt emot Drottning Magueritas Residens och Svenska Ambassadhotellet
OBS.! Svenska tidningar.

Bäst och billigast köpas: ***Musik-Instrument*** flera olika slag, af prima beskaffenhet och ytterst väl justerade, samt ***Ceylon-Téer,*** äkta, rena och oförfalskade, hos Frälsningsarméns Handelsdepartement, Östermalmsgat. 24 & 26, Stockholm 5. Begär vår nya illustr. priskurant, som sändes gratis! Vid rekv. torde denna tidning åberopas.

Privata högre lärarinneseminariet i Lund

mottager till hösten nya elever i första afdelningen. Läroanstaltens uppgift är att utbilda lärarinnor för de högre flickskolorna och hemmen. Kurser treårig. Fr. o. m. andra afdelningen två linjer: en humanistisk och en matematisk-naturvetenskaplig. Undervisning delvis genom föreläsningar af universitetslärare. Tillfälle till grundlig praktisk utbildning är tillförsäkrad eleverna. Villkor för inträde: 1:o) att hafva fyllt eller under kalenderåret fyll 17 år; 2:o) godkändt afgångsbetyg från högre elementarskola eller g:m. i trädesexamen ådagalagda kunskaper. Är betyget äldre än 2 år, förbehåller sig styrelsen rätt att afgöra, om examen behöfves eller ej. Ansökan om inträde, åtföljd af frejd- och läkarebetyg, bör insändas till styrelsen före de 15 Juni. Närmare meddelar läroverkets föreståndarinna Fr. Marie-Louise Lundström, St. Södergatan 30.
Styrelsen.

Hushållsskola

anordnas vid Sandvikens Bruk (Gestrikland) i Juli månad, med sex spislar, hvarje afsedd för två elever som fyllt 16 år, och kommer att fortgå med 4, tremånaders kurser om året; samt eventuelt med aftonkurser för äldre. Man söker två skolade lärarinnor, hvaraf en föreståndarinna och en biträdande, och erhålles fri bostad i skolan (hvar och en ett omöbleradt rum samt ett gemensamt möbleradt), fri kost och vedbrand, men ingen annan betjäning än som kan påräknas af eleverna, samt årligen turvis en månads semester.

Föreståndarinnan skall tillträda tjänsten den 15 Juni och den biträdande lärarinnan den 15 Juli.

Sökande torde insända betygsatskrifter, referenser och uppgift om lönepretentioner före den 1:sta April till **Sandvikens Jernverks Aktie Bolag, Sandviken.**

Klaga ej på Kaffe

annat än när Ni får det oblandadt, ty om Edert kaffe blandas med **ARLA-KAFFE** (af Stockholms Kaffe Aktiebolags berömda tillverkning) får Ni det **hälsosammaste,** billigaste och drygaste kaffe som finnes att få. Därvid göres äfven en betydlig besparing. Bör användas af alla, som ej vilja hafva sin mage och sina nerver förstörda af vanligt, oblandadt kaffe. Förordas af de mest framstående professorer och läkare. Paketer à 25 och à 10 öre i alla speceri- och diverseaffärer.

Porträttförstoringar

utföras fint o. konstnärligt å **Berh. Hedlunds Förstoringsatelier, Norrköping.** Priser: form. 35×42 cm. 4 kr. 44×54 cm. 7 kr. 55×65 cm. kr. 9.50. 65×75 cm. 14 kr. Alla med infattningskartong. Sändes mot postförskott eller efterkraf.

Aktiebolaget Göteborgs Bank

f. d. Göteborgs Enskilda Bank
12 Brunkebergstorg 12.
Sparkasseränta 4 pro

Sydsvenska Kredit-Aktie-Bolaget.

STOCKHOLM · FREDSGATAN
Afdelningskontor: GÖTGATAN 31.
Fonder: Kr. 9,770,000.
Emottager penningar å depo
tion, Sparkasseräkning och Up
o. Afskrifningsräkning.
Kassafack 15, 20 o. 25 kr.
Hemsparbössor.

Aktiebolaget Stockholms Diskontobank

Hufvudkontor: **Regeringsgatan 8.**
Afdelningskontor: **Hötorget 8 (Kungsgat**
Odengatan 55 (invid Upplandsgatan

Depositionsränta	4 ½ p
Sparkasseränta	4
Checkräkningsränta	2
Kreditivränta	5 ½

Hemsparbössor.
Utländskt mynt köpes och säljes
Resekreditiv. Notariatafdelning.
Förvaringsfack.

Enklaste sak i värld
är det, att på lediga stunder förtj pengar, genom att sälja brefkort *John Fröberg, Finspong.* Insänd kr. erhållas 100 sorterade i färgtryck som prof.

Furusunds Hafs- och Gyttjebad

rekommenderas.
OBS.! Ny regim! Utförlig annons i början af april.
Närmare upplysningar på **Furusunds Badkontor, Stockholm,** Smålandsgatan 20, kl. 1—3 e. m. samt på **Th. Tjäders Byrå,** Brunkebergstorg 12.
Innehafvare: ***H. G. Schubert.***

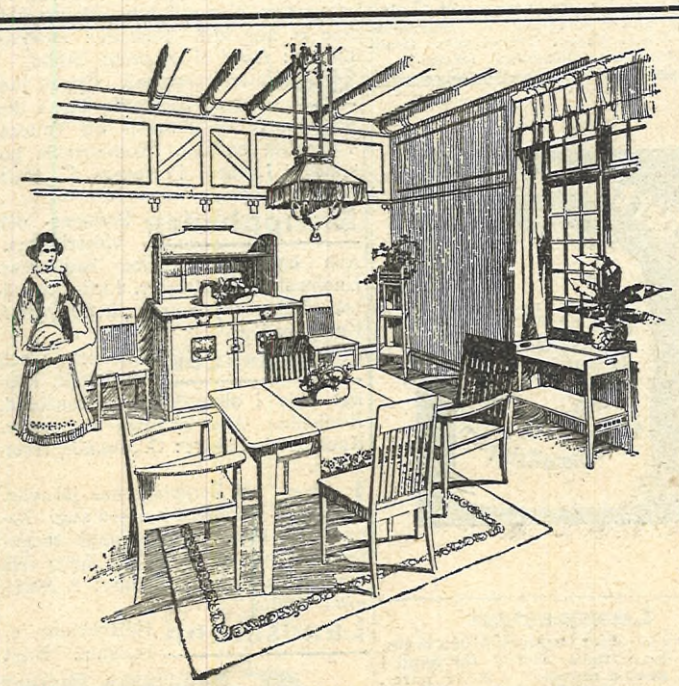

Matsalsmöb

af lackerad furu.

1 Buffet	skifvan 55×120 cm.	105
1 Matbord	„ 98×130 „	28
1 Server.-bord	„ 56×74 „	16
2 Fåtöljer	à 18:—	36
6 Stolar	à 8:—	48
	Kr.	233

A.-B. Nordiska Kompaniet, Möbelafdelningen, Stockho

Wilhelmssons Boktryckeri A.-B., Stockholm 1906.